

Fjärilsfynden i Sydost 2003

MATS LINDEBORG

Med denna nionde årsrapport från sydost utelämnas väderförförhållanden i inledningen. Detta beroende på tidsbrist då författaren tillbringade det mesta av sässongen inomhus med att bygga ut huset och bara var ute med elverk och dukar en kväll under hela året. Tur att det finns ljusfällor.

Nog om det, för de som var flitiga utomhus kunde observera fjärilar från 27.1 i form av svartprickigt plattfly, *Conistra rubiginosa*, från Blekinge (Bert Pettersson) och samma datum i Småland, Karsamåla (Fabian Idensjö). Bland de tidigaste dagfjärilarna rapporterades körsbärsfux, *Nymphalis polychloros*, i Arontorp 15.3 av Per Eric Betzholtz, som även rapporterade de för året första kläckta arterna den 11.3 i form av grå fjädermätare, *Apocheima pilosaria* och ullgumpsmätare, *Alcephila aescularia*.

I detta nummer har jag även utelämnat uppdelningen av migranter och övriga fynd och istället bakat ihop dessa enligt systematiken. Detta beroende på att det snart verkar omöjligt att veta vilka som är bofasta och vilka som är migranter. Jag ska emellertid fundera ut något upplägg till nästa nummer för det är ändå roligt att spekulera en del även om det är mycket teorier i denna fråga.

Rapporten bygger på insända brev, e-postrapportering och även från rapportsidan i Swedish lepidoptera.

Ni skickar som vanligt rapporter aningen till min e-postadress:

matslindeborg@hotmail.com

eller min gatuadress:

Dackegatan 3, 392 44 KALMAR.

NYA LANDSKAPSFYND

Blekinge

Malörtskottvecklare, *Eucosma metzneriana*. Sölvesborg, Sölve 1 ex på ljus 6.6 (PEBS).

Vitpilmott, *Sciota adelphe*. Utlängan 3 ex 8.7-3.8 (BZZS).

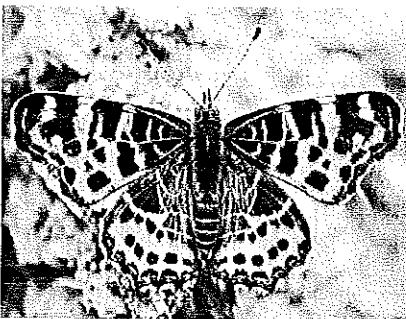
Prydligt molnmott, *Abrepchia compositella*. Utlängan 1 ex 8-19.7 (BZZS). Har troligen blåst över från Ölands alvarmarker.

Svart solmott, *Heliothisa wulfeniana*. Sölvesborg, Sölve 14.7 (PEBS).

Jättestarrmott, *Nascia ciliaris*. Sölvesborg, Sölve 2.7 (PEBS).

Kungsljusmott, *Anaima verbascalis*. Sölvesborg, Sölve 19.7 (PEBS), Utlängan 1 ex 4-21.8 (BZZS).

Kartfjäril, *Araschnia levana*. Sölvesborg, Sölve grustag 1 ♀ 26.7 (PEBS).

Kartfjäril *Araschnia levana*, vårgenerationen.

Vattrad gördelmätare, *Cyclophora porata*. Jämjö, St Hammar 1 ex 28.7 (SEHS), Sölvesborg, Sölve 31.7 (PEBS), Utlängan 1 ex 4-21.8 (BZZS).

Ockragul lövmätare, *Idaea ochrata*. Sölvesborg, Sölve 2 ex 22.7 (PEBS).

Mittfältsdelat metallfly, *Diachrysia tutti*.
Hasslö 15.6 2002 (PMUS).

Brunaktigt knölfly, *Heliothis armigera*. Sölvesborg, Sölve 1 ex 10.9 (PEBS), Utlängan 1 ex 8-25.9 (BZZS).

Askträfly, *Litophane semibrunnea*. Utlängan 2 ex 25.9-15.10 (BZZS).

Rosa jungfrufly, *Eucarta virgo*. Utlängan 1 ex 4-21.8 (BZZS).

Gulpunkterat lundfly, *Hecatera dysodea*. Sölvesborg död fjäril funnen i spindelnät samt många larvfynd 6.8 (BEFS) även ytterligare larver samma dag (PMUS). Arten har eftersökts tidigare år utan resultat (BEFS). Sölvesborg och Karlshamn funnen rikligt på taggsallat runt 19.9 (LBOS).

L-tecknat gräsfly, *Mythimna l-album*. Utlängan 1 ex 8-25.9 (BZZS).

Vitpunktterat gräsfly, *Mythimna albipuncta*. Utlängan 1 ex 22.7-7.9 (BZZS).

Vit trågspinnare, *Meganola albula*. Utlängan 11 ex (BZZS). Torde vara bofast här.

Småland

Kungsljusmott, *Anaina verbascalis*. Ålem, Vitesten 1 ex 27.6 (LJRS, KPOS, DBÖS, LÖVS).

Liten snigelspinnare, *Heterogona usella*. VU. Nyatorp 1 ex 29.6 (Karl-Erik Stovgaard).

Kartfjäril, *Araschnia levana*. Stenbrohult 1 ♀ 24.7 (Sven G. Nilsson), Duvelycke 1 ex 28.7 (FAZS, Charlotte Jonsson), Torsås, Kvilla 1 ex filmat 27.7 (Assar Johansson gm EFAS).

Stor skimmerfjäril, *Apatura iris*. NT. Sm, Västervik 1 ex observerat med kikare på ek 24.7 (EFAS, Thomas Ewerlid) samt ytterligare obs. av en ♀ 28.7 i norra Västervik ca 500 m från den tidigare observationen (ROAS).

Eklekmaskspinnare, *Cymatophorima diluta*. Stenbrohult (FAZS).

Brunlinjerat mätarfly, *Colobochyla salicalis*. Ålem, Vitesten 1 ex 27.6 (DBÖS, LÖVS).

Storfläckigt bandfly, *Noctua interposita*. Västervik, Borgö 1 ex 17-23.8 (EFAS).

Vittofsjordfly, *Peridroma saucia*. Växjö 2.10 (PMUS).

Öland

Avenbokpurpurmal, *Heringocrania chrysolepidella*. Torslunda, Hildeborg 7♂ ♂ 2♀ ♀ och Algutsrum, Jordtorp 2♂ ♂ (BÅBS). Fonden framkom vid genitaliepreparering för att åstadkomma snygga preparat av *Eriocrania cicatricella*. Vid kontroll påträffades ytterligare ex från Torslunda, Lenstad 2♂ ♂ 23.4 1996 (LTSS, KDVS). Även 1 ex från avenbokskogen i Högsrum, Rönnerum 21.4 2000 (GPAS). Till dags dato synes alla som tidigare bestämts till *cicatricella* från mittlandet vara *chrysolepidella*. Det ska bli spänande att följa upp *chrysolepidella* från regionen.

Avenbokmott, *Agrotera nemoralis*. Nedre Ålebäck 1 ex 6-11.6 (BZZS), Runsbäck 1 ex 12.7 (LTSS). Ytterligare en art med avenbok i näringssvaret som ny Ölandsart. Tidigare försök på arten i Dyestad och Rönnerum har inte gett resultat (LTSS).

Orangebandad fältmätare, *Eulithis pyropata*. Kastlösa, Bjärby 1♂ 11.7 (BÅBS).

Gulvingat ordensfly, *Ephesia fulminea*. N. Möckleby, Bröttorp 1 ex 27.7-1.8 (KAHS), Gårdby 2 ex 24-30.7, Mellbytorp 1 ex 5.8 samt Lindby 1 ex 1-16.8 (ROAS), Mellby 1 ex 31.7-5.8 (BZZS).

Vitbandat glansfly, *Deltote deceptoria*. Mellstab 2 ex 7.6, 1 ex 8.6 och 1 ex 15.6 (LJRS), Lindby 1 ex 29.5-8.6, 3 ex 9-22.6 (ROAS), Sandby 10.6 (BÅBS), Nedre Ålebäck 1 ex 6-11.6 samt Näsbypark 1 ex 9-15.6 (BZZS), samt 2 ex utan lokalanviselse (Reidar Voith).

Storfläckigt bandfly, *Noctua interposita*. Mellbytorp 1 ex 1-16.8 och 1 ex 24.8-6.9 (ROAS).

Rättelse och tillägg

Metallflyet *Chrysodeixis acuta* anmältes första året som ny för landet som införd art. Det visade sig vara den närsläktade *Chrysodeixis eriosoma*. För denna art har namnet bronsmetallfly föreslagits (LTSS). *Chrysodeixis acuta* stryks därmed.

SMÅFJÄRILAR, Microlepidoptera

Hallonsnärknoppmal, *Lampronia flavi-mitrella*. Öl, Högsrum, Odens flisor 8. & (KSMS).

Björnbärspannluggmal, *Emmetia heime-manni*. Öl, Böda, Hälluddsviken 9.8 (KSMS).

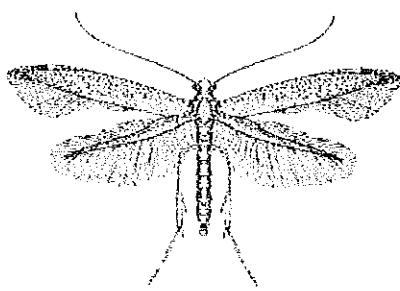
Plommonlavmal, *Stenoptinea cyanemar-morella*. NT. Sm, Nybro 11.7 och Öl, Petgärde tråsk 9.8 (KSMS).

Svartvit svampmal, *Nemapogon nigral-bella*. NT. Öl, Böda, Hälluddsviken 9.8 (KSMS).

Trädgårdsmal, *Argyresthia trifasciata*. Sm, Nybro 16.6 (KSMS).

Kälmal, *Phutella xylostella*. Sm, Västervik, Borgö 1 ex 6-8.6 (EFAS, Thomas Ewerlid), Öl, Arontorp första obs 1.6 (BZZS).

Åkervindemal, *Bedellia sommulentella*. Öl, Torslunda, Kråketorp larver 24.8 (KSMS), Kråketorp 24 och 25.8, Sandby 25.8, Kåtorp 25.9 samt även en imago 1 ♂ Vickleby 1.8 (BÅBS).

Akervindemal, *Bedellia sommulentella*.

Lungörtsorgmal, *Ethmia quadrilletta*. NT. Sm, Ålem, Vitesten 1 ex 27.6 LJRS, DBÖS, KPOS, LÖVS). Endast något enstaka fynd känd tidigare från Småland. Öl, Högsrum, Odens flisor 8.6 (KSMS).

Ängsskäreplattmal, *Agonopterix bipunct-osa*. NT. Öl, Sandby 27.7 (KSMS), Runs-bäck 2 ex 24.7 (LTSS).

Strandtågsäckmal, *Coleophora maritimella*. Sm, Kalmar, Svinö 5 ♂♂ 10.7 (BÅBS).

Vitbröstad brokmal, *Mompha propinqu-ella*. NT. Öl, Runsbäck 1 ex 22.7 (LTSS).

Praktmållmal, *Chrysoesthia drurella*. Sm, Nybro 19.8 (KSMS).

Pulvermal, *Xystophora pulveratella*. Sm, St Sigfrid, Gårdstryd och Öl, Högsrum, Odens flisor 8.6 (KSMS).

Kardborrekorgmal, *Metzneria lappella*. Sm, Nybro 28.6 och Öl Lenstad 11.7 (KSMS).

Gullivedysterma, *Monochroa servella*. Sm, Nybro 21.7 (KSMS).

Hästskräppedysterma, *Monochroa palust-rella*. Sm, Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 21.7 (LTSS).

Gungflydysterma, *Monochroa suffusella*. Öl, Petgärde tråsk 9.7 (KSMS).

Gulfläckbladkantmal, *Teleiodes flavimacu-lella*. DD. Sm, Nybro 8.7 (KSMS).

Frodig poppelstävmal, *Gelechia turpella*. Öl, Sandby 27.7 (KSMS).

Ignorerad stävmal, *Chionodes ignorant-ella*. DD. Sm, Nybro 28.6, 7.7 och 11.7 (KSMS), Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 22.7 (LTSS).

Praktstävmal, *Athrips amoenella*. VU. Det har varit tyst om arten på sistone men påträffades återigen i stort antal Sm, Hornsö, Linje-lund (Vitesten) 6.6 (BÅBS).

Solvändesotpalpmal, *Mesophleps silacella*. Sm, Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 15.7 (LTSS).

Sandfältbågpalpmal, *Brachmia dimidiella*. VU. Öl, Gårdby 11.7 (BÅBS), 14.7 (KSMS) samt Sandby 23.7 (BÅBS) och 27.7 (KSMS).

Gul lampblomvecklare, *Gynnidomorpha luridana*. Öl, Högsrum, Odens flisor 8.6 (KSMS).

Kärrspireblomvecklare, *Gynnidomorpha minimana*. Öl, N. Möckleby, Bläsinge 23.7 och Sandby 27.7 (KSMS).

Rödaktig lampblomvecklare, *Gynnidomorpha permixtana*. Öl, Sandby 27.7 (KSMS).

Stor aspvårvecklare, *Acleris rosiciana*. Sm Grytsjön 1 ex 25.5 (OLBS).

Vårbredvecklare, *Philedonides lunana*. Sm, Nybro 24.4 (KSMS).

Berberisbredvecklare, *Choristoneura di-versana*. NT. Öl, Lenstad 11.7 (KSMS).

Höstlångvecklare, *Exapate congelatella*. Öl, Kalkstad 1 ex 28.10 (BÅBS).

Spireabrokvecklare, *Celypha siderana*. Sm, Västervik massflygning 18.6 (EFAS), Nybro 29.6 och Öl, N.Möckleby, Blädinge 17.7 (KSMS).

Fetbladskottvecklare, *Lobesia bicinctana*. Sm, Döderhult, Drag 25.5 (KSMS).

Väddhakvecklare, *Rhopobota stagnana*. Öl, N.Möckleby, Blädinge 23.7 (KSMS),

Vitblinkgranvecklare, *Epinotia pygmaeana*. Sm, Bäckebo, Millemåla 21.4 (KSMS).

Blek rosenvecklare, *Notocelia rosaecolana*. NT. Öl, N.Möckleby, Blädinge 23.7 (KSMS), Runsbäck 1 ex 24.6 (LTSS).

Malörtskottvecklare, *Eucosma metzneriana*.

Öland

Hulterstad 3 ex 28.6 (LJRS)

Lindby 1 ex 29.5-8.6 (ROAS)

Nedre Ålebäck 3 ex 6-11.6 (BZZS).

Näsby 3 ex 1-8.6, 2 ex 9-15.6 (BZZS).

Runsbäck 2 ex 10.6, 1 ex 24.6, 1 ex 27.6 och 2 ex 5.7 (LTSS).

Solberga 1 ex 4-15.7 (BZZS)

Arten som togs ny för landet förrå året synes redan rotat sig.

Sallatsfrövecklare, *Eucosma conterminana*. Sm, Misterhult, Hålö 1 ex 28.7 (OLBS).

Videsolvecklare, *Pammene populana*. Öl, Karum 1 ex 19.8 (LTSS).

Krisslegnidmal, *Tebenna bjerkandrella*. NT. Öl, Sandby, Åby 17.7 (KSMS).

Äpplegnidmal, *Choreutis pariana*. Sm, Nybro 8.7 (KSMS).

Björnlokeskärmal, *Epermenia farreni*. VU. Öl, Gårdby 26.6 (BÅBS).

Syskefjädermott, *Amblyptilia acanthadactyla*. NT. Öl, Petgarde tråsk 9.7 (KSMS).

Klofibblefjädermott, *Crombrugghia distans*. VU. Öl, Lenstad 1 ♀ 22.6 och 2 ♂♂ + 1 ♀ 13.8 samt Vickleby 1 ♂ 17.9 (BÅBS).

Kungsmyntefjädermott, *Merrifieldia baliodactylus*. NT. Öl, N.Möckleby, Blädinge 17.7 (KSMS).

Lövkrafttmott, *Endotricha flammealis*. Bl, Utlängan 2 ex 20.7-3.8 och 1 ex 4-21.8 (BZZS), Öl, Mellstabys 1 ex 21.7, 2 ex 22.7, 1 ex 24-29.7 och 1 ex 16.8 (LJRS) samt Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LJRS, LTSS).

Litet vaxmott, *Achroia grisella*. Sm, Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 24.7, 1 ex 12.8 samt Öl, Rumsbäck 1 ex 1.8 och 1 ex 18.8 (LTSS).

Stort vaxmott, *Galleria mellonella*. Bl, Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS), Öl, Mellstabys 2 ex 30.7 (LJRS) och Åby sandstäpp 2 ex 1.8 (LJRS, LTSS), Rumsbäck 1 ex 1.8 och 1 ex 11.8 samt Karlevi 1 ex 3.8 och 1 ex 18.9 (LTSS).

Tvåstrimmigt almtott, *Cryptoblabes bistriga*. Sm, Växjö 1 ex 23.9 (PMUS), Öl, Bejershamn 1 ex 28.6 (BZZS).

Käringfandmott, *Oncocera semirubella*.

Blekinge

Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS)

Småland

Västervik, Gränsö, Bondbacken 1 ex 4.8 (EFAS).

Öland

Gårdby sandstäpp 5 ex 31.7 (HEYS).

Lilla Frö 1 ex 28.7 (KDVS).

Nedre Ålebäck 2 ex 31.7-5.8 (BZZS)

N. Möckleby, Dörby flera ex 25.7- 6.9 (KAHS)

Näsby 1 ex 22-30.7, 2 ex 1-13.8 (BZZS)

Rumsbäck 24.7, 31.7, 3.8 och 18.8 (LTSS).

Runsten, Lopperstad flera ex 25.7-6.9 (KAHS)

Sandby 27.7 (KSMS)

Åby sandstäpp 5 ex 1.8 (LJRS, LTSS)-

Benvedsmott, *Nephopterix angustella*. Öl, N. Möckleby, Dörby 1 ex 3-6.9 och Runsten, Lopperstad 1 ex 14-20.9 (KAHS), Rumsbäck 1 ex 24.8 och 1 ex 8.9 (LTSS).

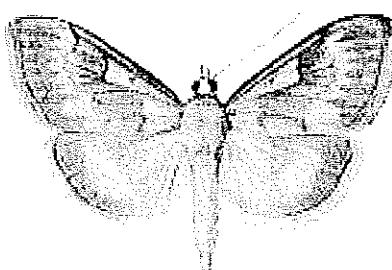
Äkerväddmott, *Kyra cirrigerella*. VU. Öl, Arontorp 3 ex 26-28.6 (BZZS).

Björkrörmott, *Euzophera fuliginosella*. NT. Sm, Vitesten 1 ex 27.6 (LJRS, KPOS, DBÖS, LÖVS).

Främlingsgräsmott, *Crambus alienellus*. Sm, Eriksmåla några ex 8.6 (PMUS).

Svartrbrunt gräsmott, *Crambus heringiella*. Sm, Nybro 17.7 (KSMS), Öl, N. Ålebäck 1 ex 22-30.7 (BZZS), Rumsbäck 1 ex 22.7 (LTSS).

Pärigräsgräsmott, *Catoptria margaritella*. Öl, Näsby 1 ex 22-30.7 (BZZS).

- Sandfältljusmott, *Pyrausta aerealis*. NT.** Sm, Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 21.6 (LTSS).
- Stinksykskemott, *Phlyctaenia stachydalis*.** Öl, Nedre Ålebäck 1 ex 6-11.6 (BZZS).
- Morotsmott, *Sitochroa palealis*.** Öl, flera spridda fynd (flera samlare).
- Betmott, *Loxostege sticticalis*.**
- Blekinge**
- Hasslö 1.8 (PMUS).
- Sölvborg, Sölve 18.7 (PEBS).
- Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS).
- Småland**
- Gränsö, Bondbacken 1 ex 4.8 (EFAS)
- Öland**
- Bejershamn 1 ex 23-29.7 (BZZS).
- Färjestaden 1 ex 3.10 (LJRS).
- Grönhögen 1 ex 16.8 (LJRS).
- Mellstaby 2 ex 22.7, 4 ex 24-29.7, 1 ex 31.7 (LJRS).
- Nedre Ålebäck 1 ex 22-30.7 (BZZS).
- Näsby 1 ex 22-30.7 (BZZS).
- Solberga 5 ex. 16-30.7 och 2 ex 6-13.8 (BZZS).
- Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LJRS, LTSS).
- Vattenskräppemott, *Ostrinia palustralis*.** Öl, Mellstaby 1 ex 8.6 (LJRS), Sandby, Åby 10.6 1 ♀ (BÅBS).
- Majsmott, *Ostrinia nubilalis*.** Bl, Utlängan 1 ex 20.7-3.8 och 1 ex 4-21.8 (BZZS), Sm, Västervik 1 ex 15.7 (EFAS), Kalmar, Stensberg 27.7 (FOUS). Många fynd på Öland från juni till början september (flera samlare).
-
- Majsmott, *Ostrinia nubilalis*.
- Kungsljusmott, *Anaina verbascalis*.**
- Öland**
- Bejershamn 1 ex 28.8 (BZZS)
- Hulterstad 1 ex 28.6 (LJRS, KPOS).
- Lenstad 1 ♀ 13.8 (BÅBS).
- Lindby 1 ex 24-30.7 (ROAS).
- Mellstaby 3 ex 17-28.8 (LJRS).
- N. Möckleby, Dörby 1 ex 17-23.8, 1 ex 24-29.8, 1 ex 14-20.9 (KAHS).
- Runsten, Lopperstad 1 ex 24-29.8 (KAHS).
- Södra Öland utan lokalanvändelse 1 ex 1-16.8 (ROAS, Reine Andersson), 4 ex 24.8-6.9 (ROAS, Åke Pettersson).
- Sidengult ängsmott, *Paratalanta hyalinalis*.** VU. Öl, Arontorp 1 ex 13.7, Solberga 1 ex 4-15.7 och Nedre Ålebäck 1 ex 15-21.7 (BZZS).
- Nattflymott, *Nomophila noctuella*.** Bl, Utlängan 25-30 ex 20.7-15.10 (BZZS). Tidigaste fynden Sm, Växjö 24 och 28.5 (PMUS), Västervik, Borgö 24-31.8 (EFAS, Thomas Ewerlid), Öl, Mellbytorp 1 ex 29.5 (ROAS, Reine Andersson), Nedre Ålebäck 2 ex 6-11.6 (BZZS), därefter många spridda fynd på Öland från juli in i oktober (flera samlare).
- STOREJÄRILAR, Macrolepidoptera**
- Larfärgad rotfjäril, *Korscheltellus lupulina*.** Sedan arten togs ny för Öland i Albrunna 1996 har inget hörts om den men nu har den återigen påträffats och tycks vara på spridning. Högsrum 3 ♂♂ 5.6 (BÅBS), Mellstaby 5 ex 7.6, 10 ex. 10.6, 5 ex. 13.6, 4 ex. 14.6, 5 ex 15.6 samt 2 ex 28.6 (LJRS).
- Algsäckspinnare, *Narycia duplicella*.** Öl, Bejershamn 7 säckar (varav 5 kläcktes) på stenlavar 18.4 (LJRS).
- Klocksäckspinnare, *Bacotia claustrella*.** NT. Öl, Bejershamn 3 kläckta säckar 14.7 (LJRS).
- Allmän metallvingesvärmare, *Adscita statices*.** NT. Bl, Rödeby, Binnaregölen 1 ex 9.7 (HEYLS), Långasjö, Karsmåla flera ex 15.7 (IFÖS).
- Clubbsprötdad bastardsvärmare, *Zygaena minos*.** VU. Sm, Västervik, Borgö 1 ex 24.6 (EFAS), Växjö, Drev många ex under juli sedan 1998 (Jonas Hedin).
- Liten bastardsvärmare, *Zygaena viciae*.** NT. Bl, Rödeby, Binnaregölen 55 ex 9.7, 1 ex 31.7, Bubbetorp 2 ex 23.7, Bäckhagen 1 ex 8.7, 5 ex 10.7, 2 ex 14.7, 1 ex 23.7, Sofielund, 53 ex 11.7, 1 ex 31.7, Viö, Hultet 21 ex 15.7 Sofielund (norra) Kuttes ängar 72 ex

14.7 (HEYS), Sm, Stenbrohult flera ex 7.7 (FAZS), Långasjö, Karsamåla flera ex 15.7 samt Älghult, Ideboås flera ex 28.7 (IFÖS). **Bredbrämad bastardsvärmare, Zygaea ionicae.** NT. Bl, Rödeby, Binnaregölen 2 ex 9.7 och Sofielund (norra) Kuttes ängar 3 ex 14.7 (HEYS), Sm, Stenbrohult flera ex 7.7 (FAZS).

Getinglik glasvinge, Syntantheson vespiformis. Sm, Västervik flera ex på feromon i område med mindre grov ek utan skorpark (EFAS).

Mindre träftjäril, Lamellocossus terebra. Sm Grytsjön 3 ex 17.7 (EFAS), 1 ex 27.7 (FAZS, SEHS m fl).

Gräselefant, Eulhrix potatoria. Sm, Grytsjön flera ex 17.7 (EFAS), 2 ex 18.7 (LJRS).

Fjällspinnare, Cosmotricha lobulina. Sm, Grytsjön, 1 ex 30.7 (LJRS).

Rostfärgad bladspinnare, Gastropacha quercifolia. NT. Sm, Bäckebo, Skillerhult 1♀ 20.7 och 1♂ 21.7 (SÖKS), Kristvallabrunn, Grantorp 10-tal ♂♂ 13-20.7 (SELLS).

Nagelspinnare, Aglia tau. Sm, Mjöshyltan flera ex 29.5 (PFES, GSXS), Grytsjön 4.6 (PMUS).

Mjölkörtspinnare, Lemonia dumi. NT. Bl, Torhamn, Gislevik flera hundra obs. 11.10 (DBÖS, HEYS, LÖVS), Öl, Algutsrum drygt 40 obs 11.10 (KAHS), 10-15 obs. 12.10 (PFES), flera ex 13.10 (Mikael Johansson), Arontorp 1 obs 5.10 (BZZS), Tävelsrumsåsen 1 obs början oktober (LTSS).

Åkervindesvärmare, Agrius convolvuli.

Blekinge

Sörvästborg, Sölve 1 ex på tobak 10.9 (PEBS).

Utlängan 1 ex 22.7-7.9 och 1 ex 8-25.9 (BZZS)

Småland

Kalmar, Lindöskolan 1 ex 8.9 (BZZS).

Kalmar, Stensberg 5 ex i ljusfällda under sept-okt (FOUS)

Trekanten 1 ex 10.9 (BZZS)

Västervik, Borgö 1 ex 22.9-7.10 (EFAS, Thomas Ewerlid).

Växjö 5 ex från 9.9 och en vecka framåt (PMUS).

Öland

Gårdby 10 ex 10.9 (IFÖS, PFES).

Hagapark, Litorinavallen på kaprifol 10 ex 10.9 (IFÖS, PFES), 10 – tals ex 11.9 (Anton Jarnheimer, BAÖS, PFES, Mikael Johansson), ca 10 ex 13.9 (BAÖS, HEYS m fl), 5 obs. 25.9 (BAÖS).

Karlevi 1 ex 10.9 (IFÖS, PFES).

Lilla Frö 1 ex 2.10 (KDVS).

Mellbytorp 1 ex 1.8, 2 ex 28.8, 2 ex 17-23.8 och 1 ex 24.8-6.9 (ROAS).

Mellstaby 1♂ på tobak 9.8 samt 1♀ i ljusfällda 21.9-2.10 (LJRS)

N. Möckleby, Dörby flera ex 17.8-3.10 (KAHS).

Näsby 1 ex 14-24.8, 2 ex 12-18.9 och 1 ex 25.9-5.10 (BZZS).

Runsten, Lopperstad flera ex 17.8-3.10 (KAHS).

Skarpa Alby 1 ex 23.8, 3 ex 28.9 (JMLS).

St. Brunneby 6 ex under sept-okt (FOUS).

Södra Öland utan lokalangivelse 2 ex 17-23.8, 1 ex 24.8-6.9 (ROAS, Åke Pettersson).

Stor dagsvärmare, Macroglossum stellatarum.

Blekinge

Sörvästborg, Sölve i obs. 17.8 (PEBS)

Småland

Långasjö, Karsamåla obs. på blommande syren 4.6 (IFÖS)

Öland

Lenstad mosse 1 ex 16.8 (Anton Jarnheimer).

Mellbytorp 1 ex i ljusfällda 24.8-6.9 (ROAS).

N. Möckleby, Dörby 1 obs 24.7, 1 ex 7.9, 1 obs 12.9, 1 obs 4.10 (KAHS), 1 ex 14.9 (FOUS).

Näsby 2 ex på sårnejliga 31.8 (LJRS, Jonas Lind).

Svävfluglik dagsvärmare, Hemaris tityus.

Sm, Bäckebo, Vackerslätt 1 ex 28.5 (LBOS).

Vitsprötad skymningssvärmare, Hyles euphorbiae. Öl, Algutsrum, Jordtorpsåsen rapport om 1 sittande ex observerat dagtid 7.6 (Rolf Jansson), Karlevi 1 ex på ljus 17.7 (PFES).

Svartfläckig glansmygare, Carterocephalus silvicola. Sm, Stenberga 8.6 (Roger Karlsson).

Allmän ängssmygare, *Hesperia comma*. NT. Sm, Vissefjärda, Båldön 17.7 (Rolf Jansson), Nybro 19.8 (KSMS).

Makaonfjäril, *Papilio machaon*. Öl, Strandtorp 1 ex 21.7 (BZZS), Sandvik observation av drygt 20 ex 1.8 (Håkan Hallmer).

Apollofjäril, *Parnassius apollo*. NT. Sm, Edsbruk 9.7 (Kent Bäckström), 1 obs. i centrala Gamleby 14.7 (EFAS), Ukna 1 ex 20.7 (BAÖS, PAZS, HEYS, PFES, Erland Lindblad).

Ljusgul höfjäril, *Colias hyale*.

Öland

Alby 2 ex 6.8 (BZZS).

Algutrum, Jordtorsåsen 3 ex 17.8 (Christoffer Fägerström).

Gårdby 1♂ 26.6 (BÅBS), 1 ex 10.8 (LÖVS, JJAS).

Hulterstad 1 ex 6.8 (BZZS).

Kleva 1 ex 15.6 (IFÖS).

Åby 2 ex 20.7 (LJRS), 1 ex 27.7 (JMLS), 6 ex 10.8 (LJRS, Jan Sjöstedt, Kenneth Andersson).

Amiral, *Vanessa atalanta*.

Tidiga fynd.

Blekinge

Rödeby, Bäckhagen 1 ex 24.5, 1 ex 14.6 och senare (HEYS).

Småland

Vackerslätt 1 ex 28.5 (LBOS).

Vissefjärda, Hyltan 1 ex 12.5 (Rolf Jansson)

Västervik, Idö 5.6 (Fredrik Engström).

Växjö 1 ex 10.5 (PMUS).

Öland

Gårdby sandstäpp 1 ex 7.5 (KDVS).

Mellstabys observationer från 28.5 till in i oktober (LJRS).

Nedre Ålebäck 1 ex 1.6 (BZZS).

N. Möckleby, Dörby 2 ex 25.5 (KAHS).

Tistelfjäril, *Vanessa cardui*.

Tidiga fynd.

Blekinge

Rödeby, Bäckhagen 2 ex 12.6, 1 ex 14.6 (HEYS).

Sofielund 1 ex 31.7 (HEYS).

Småland

Stenberga 1 ex 5.6 (Roger Karlsson).

Västervik, Idö 5.6 (Fredrik Engström).

Öland

Albrunna 29.5. I övrigt observerad enstaka in i september (LJRS).

Arontorp 1 ex 30.5 och 1 ex 4.6 (BZZS).

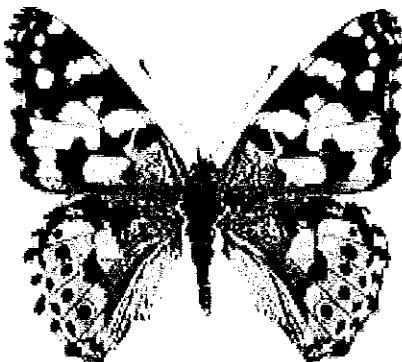
Färjestaden 1 ex 5.6 och 1 ex 8.6 (BZZS).

Gårdby sandstäpp 6 ex 11.6 (BZZS).

Nedre Ålebäck 2 ex 1.6 (BZZS).

N. Möckleby, Dörby flera ex 25.5 (KAHS).

Vickleby 1 ex 9.6 (BZZS).

Tistelfjäril, *Vanessa cardui*.

Gullvivesfjäril, *Hamearis lucina*. VU. Sm, Bäckebo, Slättingebygd 50-tal ex 28.5 (LBOS), Mjöshytan riklig 29.5 (PFES, GSXS), Bäckebo, Skillerhult 15-tal obs. 30.5 (SÖKS).

Plommonsnabbvinge, *Satyrium pruni*. NT. Bl, Härsjölund riklig flygning 28.6 (LBOS), Rödeby, Bäckhagen 1 ex 8.7 och Bjälkatorp 1♀ 15.7 (HEYS), Sm, Vissefjärda 6.7 (Rolf Jansson), Kristvalla 10-tal obs. 21.6 (SÖKS).

Järneksnabbvinge, *Satyrium ilicis*. NT. Bl, Rödeby, Sofielund 1 ex 31.7 samt Bäckhagen 1 ex 14.7 och 1 ex 17.7 (HEYS), Sm, Nybro mer än 15 ex i kraftledningsgata 13 och 14.7 (BAÖS, PFES, Mikael Johansson), Nybro, Kyrkslätt 1 ex 14.7 (BAÖS).

Liten blåvinge, *Cupido minimus*. NT. Sm, Västervik, Jenny rikligt 17.6 (EFAS).

Klöverblåvinge, *Glaucoopsyche alexis*. NT. Sm, Västervik, Segersgärde flera ex 2.6 (Thomas Ewerlid)

Svartfläckig blåvinge, *Maculinea arion*. VU. Öl, Strandskogen 21. 7 (FOUS), Strandtorp 1 ex 17.7 (BZZS).

Kronärthblåvinge, *Plebeius argyrogynomon*. VU. Sm, Dalhem, Rumma 4♀ 20.7 (HEYS).
Körsbärsfux, *Nymphaalis polychloros*. NT. Bl, Rödeby, Sofielund 2 ex 27.3 och Bäck-hagen 1 ex 27.3, 1 ex 28.3 och 18.6 1 ex (HEYS), Sm, Nybro, Siggegärde 1 ex 25.3, Emmaboda 1 ex 14.4 och 2 ex 30.4 (R.J.), Boda glasbruk 1 ex 16.4 (Mikael Johansson), Långasjö, Karsmåla 14.4, 19.7 och 8.8 (IFÖS).

Schackbräde, *Melanargia galathea*. Bl, Söl-vesborg ett levande ex i massavedvagnar 22.7, sannolikt införd (PEBS).

Eksikelvinge, *Watsonalla binaria*. Sm, Vär-namo, Ås 1 ex 17.9 (Sven Johansson), Öl, Nedre Ålebäck 1 ex 14-24.9 (BZZS), Lilla Frö 1♀ 15.9 (KDVS).

Frukträdlävmlätare, *Peribatodes rhomboi-daria*. Öl, Arontorp 1 ex 21.7 2 ex 28.7 och Nedre Ålebäck 1 ex 15-21.7 (BZZS).

Vit lavmlätare, *Fagivorina arenaria*. EN. Sm, Vitesten 14 ex 14.7 (LJRS, KPOS, DBÖS, LÖVS), Bäckebo, Skillerhult ca 5 ex (därav en kopula) 21.6 (SÖKS). Kopulan påträffades på två meters höjd på en grov ekstam vid ca 21.30. Honan i denna kopula togs in för äggläggning och erbjöds flera olika trädslag för äggläggning. Samtliga ägg lades på endast på en lav (eventuellt hållav, *Menegazzia terebrata*) där de näst intill var osynliga. De kläckta larverna åt enbart blad-kanterna av ekblad.

Brunaktig frostmlätare, *Theria rupicapra-ria*. Bl, Torskors, Ryd 2♀ ♀ 24.3 (HEYS).

Smaragdgrön lundmätare, *Hemistola chrysoprasaria*. NT. Öl, N.Möckleby 17.7 (KSMS).

Bokgördelmlätare, *Cyclophora linearia*. Bl, Utlängan 1 ex 4-21.8 och Arontorp 1 ex 12.9 (BZZS).

Brunvattrad gördelmlätare, *Cyclophora po-rata*. Öl, Runsbäck 1 ex 10.7 (LTSS).

Rödlätt lövmätare, *Idaea muricata*. Sm, Bäckebo, Skillerhult flera ex varje kväll ca 13-17.7 (SÖKS), Kristvallabrunn, Grantorp 10 tal ex varje kväll 13-20.7 (Roger Selldén), Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 8.7 (LTSS), Öl, Bejershamn 1 ex 13.7 (BZZS), Runsbäck 1 ex 10.7 och 1 ex 21.7 (LTSS).

Rödbandad fältmätare, *Catarhoe rubidata*. EN. Sm, Nybro 7, 16 och 27.7 samt Öl, Hul-terstad 3 ex 28.6 (LJRS, KPOS) samt 1 ex 20.7 (LJRS), N.Möckleby, Bläsinge 17.7 (KSMS), Kastlösa, Bjärby 1 ♂ 11.7 (BÅBS), Öl, N. Möckleby, Dörby 1 ex 7.7, 1 ex 18.7, 1 ex 22.7 och 1 ex 26.7 (KAHS), Bejershamn 1 ex 13.7 och 3 ex 19.7 (BZZS).

Berberisfältmätare, *Pareulype berberata*. EN. Öl, Sandby 1 ♂ 11.8 (BÅBS). Mycket spännande fynd eftersom detta exemplar togs på samma plats som det första ölandsfyndet förra året. Någon berberis har dock inte hit-tats ännu i direkt anslutning till fyndplatsen.

Vitbandad björkfältmätare, *Rheumaptera hastata*. Sm, Stenberga 2.6 (Roger Karlsson), Millemåla 1 ex 26.6 och Massemöla 1 ex 26.6 (LTSS), Öl, Lenstad 1 ex 3.6 (BZZS).

Glimfältmätare, *Perizoma hydrata*. NT. Sm, Västervik, Borgö drygt 15 ex 1-5.6 (EFAS, Thomas Ewerlid).

Snedstreckad fältmätare, *Perizoma bifaci-ata*. NT. Sm, Nybro 12.8 (KSMS).

Brunflammig fältmätare, *Perizoma flavo-fasciata*. Bl, Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS), Sm, Västervik 1 ex 15.7 (EFAS), Öl, Mellstäby 1 ex 13.6 (LJRS), 1 ex Åby sandstäpp 1.8 (LJRS, LTSS).

Piltecknad fältmätare, *Perizoma sagittata*. NT. Sm, Kristvallabrunn, Grantorp 1♀ 13.7 (Roger Selldén).

Hagfornsmalmätare, *Eupithecia insigniata*. NT. Sm, Västervik, Gränsö 1 ex 29.5-8.6 (ROAS), Öl, N. Möckleby, Dörby 2 ex 28.5 (KAHS).

Dvärgmalmätare, *Eupithecia pygmaeata*. Öl, Nedre Ålebäck 1 ex 6.6 (BZZS).

Bredbrämad malmätare, *Eupithecia cau-chiata*. Öl, Hulterstad 1 ex 28.6 (LJRS, KPOS).

Backmalmätare, *Eupithecia millesoliata*. Öl, Mellstäby 1 ex 20.7 (LJRS), N.Möckleby, Bläsinge 23.7 (KSMS), Kalkstad 2 ♀ ♀ 30.7 och Vickleby 1.8 (BÅBS), Nedre Ålebäck 1 ex 22-30.7 (BZZS), Karlevi 1 ex 4.8 (LTSS).

Brunbandad malmätare, *Eupithecia sinuo-saria*. Bl, Utlängan 1 ex 4-21.8 (BZZS).

Förkortad malmätare, *Eupithecia abbrevi-ata*. Öl, Vickleby vid alvaret 1 ex 29.5 (OLBS).

Krönt malmätare, *Chloroclystis v-ata*.Blekinge

Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS)

Småland

Stenbrohult 2 ex 25.5 (FAZS)

Kalmar, Nyhemskullen 2 ex 26.5, 4 ex 17.7
(LTSS)

Nybro 17 och 30.7 (KSMS)

Öland

Arontorp 1 ex 15.7 (BZZS)

Bejershamn 4ex 16.7 (BZZS)

Gårdby sandstäpp 1 ex 31.7 (HEYNS).

Hulterstad 1 ex 20.7 (LJRS)

Mellstabys 1 ex 21.7, 1 ex 22.7 och 1 ex 11.8
(LJRS)

Nedre Ålebäck 1 ex 1-5.6 (BZZS).

N.Möckleby, Bläsinge 17.7 (KSMS)

N. Möckleby, Dörby ca 10 ex 13.7-8.8
(KAHS)

Sandby 27.7 (KSMS)

Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LJRS, LTSS)

Större harismätare, *Chesias legatella*. Öl,
Runsten, Lopperstad 1 ex 27.9-4.10 (KAHS),
Näsby 1 ex 25.9-5.10 (BZZS).**Blomers mätare, *Discolexia blomeri*.** Öl,
Högstrum, Rönnerum 1 ♂ 8.6 (BÅBS). Från
Öland tidigare endast känd i två exemplar
från almdungen i Kastlösa.**Tallprocessionspinnare, *Thaumetopoea pityana*. NT.**

Stor migration av arten detta år.

ÖlandGårdby sandstäpp flera ex 31.7 och 1.8
(BAÖS, PFES, HEYS, IFÖS).

Karlevi 1 ex 3.8 (LTSS).

Lilla Frö 1 ex 28.7, 2 ex 4.8 (KDVS).

Mellstabys 1 ex 31.7 (LJRS).

N.Möckleby, Bläsinge 17.7 (KSMS).

N. Möckleby, Dörby 4 ex 31.7 (KAHS).

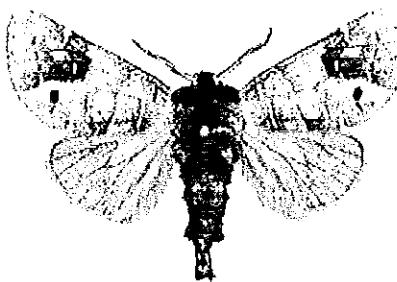
Näsby 1 ex 1-13.8 (BZZS).

Runsbäck 2 ex 1.8 och 1 ex 3.8 (LTSS).

Runsten, Lopperstad 3 ex 31.7-1.8 (KAHS).

Solberga 1 ex 4-15.7 (BZZS).

Åby sandstäpp 5 ex 1.8 (LJRS, LTSS).

Rysk högstjärt, *Pygaera timon*. VU. Sm,Grytsjön 3 ex 25.5 (OLBS), 8 ex 28.5 (Glenn
Karlsson, Göran Svensson), 12 ex. 31.5(WEDS), mer än 100 obs 4.6 (PMUS, Mikael
Johannesson, P. Streith), Kråksmåla, Mjöss-hytlan 30.5 (GSXS, IFÖS, PFES, Torgny
Berntsson).**Svartfläckig högstjärt, *Closteria anachoreta*.** NT. Sm, Kristvallabrunn, Grantorp 1 ex
30.6 (SELLS), Grytsjön 7 ex 28.5 (Glenn
Karlsson, Göran Svensson), 20 ex. 31.5
(WEDS), ca 8 ex 4.6 (PMUS).Svartfläckig högstjärt, *Closteria anachoreta*.**Trollspinnare, *Harpyia milhauseri*.** Sm,
Stenbrohult 1 ex 25.5 (FAZS), Grytsjön 4.6
(PMUS).**Treuddtecknat aftonfly, *Acronicta tridens*.**
NT. Öl, Petgärde tråsk 9.7 (KSMS).**Strecktecknat aftonfly, *Acronicta strigosa*.**
NT. Torslunda, Leustad 1 ex 29.6 (IFÖS).**Lansettvinge, *Simyra albovenosa*.** Sm, Kal-
mar, Stensberg 24.7 (FOUS), Öl, flera sprid-
da ex i slutet juli (flera samlare). Liksom
tidigare år har dessa djur varit större och ljus-
are än de som brukar fångas längs ölands-
kusten.**Blekgrönt lavfly, *Cryphia domesticata*.** NT.
Sm, Bäckebo, Skillerhult ingen obs. detta är
trots att arten var frekvent året innan (SÖKS,
SELLS), Öl, Högstrum, Noaks ark 3 ex 19.7
(LJRS).**Vinkelbandat ordensfly, *Catocala nupta*.**
Bl, Torhamn ca 1.8 (Streith), Utlängan 7 ex
(BZZS), många fynd på Öland (främst östra)
från början augusti till början oktober (flera
samlare).**Vågbandat ordensfly, *Catocala sponsa*.** Bl,
Utlängan 2 ex (BZZS). Många fynd på Öland
och arten synes även rört sig fjärran från ek-
lokaler (flera samlare).**Puckligt näbbfly, *Hypena rostralis*.** Sm,
Västervik många larver på humle i centrala

delen av staden (EFAS), Öl, Arontorp 1 ex 7.6 (BZZS), Lilla Frö 1 ex 4.8 (KDVS).

Brunlinjerat mätarfly, *Colobochyla salicalis*. Bl, Utlängan 1 ex 8-19.7 (andra fyndet från Bl), Öl, Nedre Ålebäck 1 ex 12-25.6 (BZZS).

Dropptecknat metallfly, *Macdunnoughia confusa*.

Småland

Västervik, Borgö 27-30.7, 24-31.8 (EFAS)

Öland

Gårdby 3 ex 21.9 (JMLS).

Karlevi flera ex i september (PFES).

Lilla Frö 1 ex 19.8, 3 ex 19.8 (KDVS).

Nedre Ålebäck 28.6-30.7 och därefter framåt på flera lokaler (BZZS)

Mellbytorp 2 ex 23.6-6.7 (ROAS, Åke Pettersson)

Mellstabys 1 ex 13.6, 1 ex 24-29.7 och 1 ex 31.8-17.9 (LJRS)

N. Möckleby, Dörby samt Runsten, Loppersstad ca 40 ex 2.8-3.10 (KAHS)

Runsbäck 1 ex 19.8, flera ex 19.9 (LTSS).

Skarpa Alby 2 ex 28.9 (JMLS).

Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LJRS, LTSS)

Södra Öland utan lokalangivelse 2 ex 1-16.8, 2 ex 17-23.8 (ROAS, Reine Andersson),

Gammelfly, *Autographa gamma*. Tidigaste fynden: Sm, Långemåla flera ex i början juni (EFAS), Öl, Mellstabys från 7.6 och framåt (LJRS), Näsby 1-8.6 (BZZS).

Silverlinjerat metallfly, *Autographa mandarina*. Sm, Västervik, Idö 18-23.7 (Fredrik Engström), Borgö 1 ex 27-30.7 (EFAS), Öl,

Runsten, Lopperstad 1 ex 25-26.7 (KAHS).

Frågeteckenmetallfly, *Symploca interrogationis*. Bl, Utlängan 4 ex 4-21.8, Solberga 1 ex 4-15.7, 5 ex 6-13.8, 1 ex 14-28.8, Arontorp, 1 ex 6.8, Näsby 7 ex 1-13.8, och Nedre Ålebäck 2 ex 6-11.8 (BZZS) samt N. Möckleby, Dörby och Runsten, Lopperstad ca 30 ex i juli (KAHS).

Brungrönt nässelfly, *Abrostola triplasia*, NT. Bl, Hasslö 6.9 (PMUS) och Hällevik 6.8 (BEFS, PMUS), Sm, Västervik, Borgö 1 ex 15-23.6 (EFAS), Ålem; Vitesten 1 ex 27.6 (LJRS, KPOS, DBÖS, LÖVS), Långasjö, Karsamåla 1 ex 28.5 (IFÖS), Nybro 24.8 samt 3 och 4.9 (KSMS), även flertalet ex under längre tid från Kalmar (LTSS). På Öland

många spridda och regelbundna fynd från början juni till slutet september (flera samlare).

Vitbandat glansfly, *Deltote deceptoria*. Sm, Långasjö, Karsamåla 1 ex 10.6 (IFÖS).

Tvärstreckat glansfly, *Deltote bankiana*.

Blekinge

Hasslö 15.7 (PMUS)

Utlängan 40 ex (bofast) (BZZS).

Öland

Gårdby 1 ex 9-22.6 (ROAS).

Hulterstad 1 ex 14.6 (LJRS) och 3 ex 28.6 (LJRS, KPOS)

Lindby 2 ex 29.5-8.6, 2 ex 9-22.6 (ROAS).

Mellbytorp 3 ex 23.6-6.7 (ROAS).

Mellstabys 1 ex 7.6, 1 ex 8.6, 1 ex 13.6, 1 ex 14.6, 1 ex 15.6 1 ex 17-28.8 (LJRS), 1 ex 28.6 (LJRS, KPOS)

Nedre Ålebäck 1 ex 1-5.6, 1 ex 6-11.6, 1 ex 12-25.6 och 1 ex 28.6 (BZZS).

N. Möckleby, Dörby 1 ex 28.7 (KAHS).

Näsby 1 ex 1-8.6 och 1 ex 9-15.6 (BZZS).

Runsbäck 1 ex 18.8 (LTSS).

Sandby 5 ♂♂ under flera tillfällen 10-28.6 (BÅBS).

2 ex utan lokalangivelse (Reidar Voith).

Svartfläckat glansfly, *Pseudeustrotia candidula*, DD.

Blekinge

Utlängan 1 ex 4-21.8 (BZZS).

Småland

Västervik, Borgö 1 ex 14-21.9 (EFAS, Thomas Ewerlid).

Öland

Bejershamn 1 ex 4.8 och 1 ex 5.8 (KDVS).

Byerum 5 ex ca 16-19.8 (Lars Lidén, SEÅS).

Böda, Häljuddsviken 9.8 (KSMS)

Gårdby sandstäpp 2 ex 31.7 (BAÖS, HEYS, IFÖS), 1 ex 8.8 (LÖVS, JJAS), 3.8 (Rune Christensen).

Hulterstad 2 ex 28.6 (LJRS, KPOS)

Kalkstad (BÅBS).

Karlevi 1 ex 31.7 (LTSS).

Lilla Frö 1 ex 19.8 (KDVS).

Mellbytorp 4 ex 1-16.8 och 4 ex 17-23.8 (ROAS).

Mellstabys 1 ex 3-7.8, 1 ex 8.8, 1 ex 11.8, 1 ex 12.8, 2 ex 16.8 samt 1 ex 17-28.8 (LJRS).

Nedre Ålebäck 2 ex 12-25.6, 3 ex 28.6-3.7, 2 ex 22-30.7, 1 ex 31.7-5.8, 3 ex 12-20.8 och 1 ex 21-31.8 (BZZS)

N. Möckleby, Dörby 1 ex 28.6, därefter regelbundet till och med 23.8 (KAHS)

Näsby 1 ex 14-24.8 (BZZS)

Runsbäck 24.6, 4.8, 5.8, 18.8 och 21.8 (LTSS).

Sandby 27.8 (BÅBS)

Skarpa Alby 1 ex 31.7 (Henrik Jeansson), 1 ex 12.8 (JMLS).

Solberga 1 ex 4-15.7, 1 ex 6-13.8 (BZZS)

Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LJRS, LTSS), 4 ex 8.8 (WEDS).

Södra Öland utan lokalangivelse 4 ex 17-23.8 (ROAS).

Mjölfly, *Eublemma minutata*. VU. Bl, Sölve 4 ex (PMUS, BEFS), Öl, N. Möckleby, Dörby 1 ex 23.7 och 1 ex 28.7 (KAHS), Böda Trollskogen 1 ex 22.7 (ESFS), Gårdby sandstäpp 1 ex 19.7 (IFÖS).

Åkervindefly, *Emmelia trabealis*. EN. Öl, N. Möckleby, Bläsinge 17 och 23.7 samt Sandby 27.7 (KSMS), många spridda fynd på mellersta Öland (BÅBS), Skarpa alby 17 ex 28.6 (LJRS, KPOS) många obs. 14 och 18.7 (SÖKS), Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LJRS, LTSS), Nedre Ålebäck 4 ex 15-21.7 (BZZS), Jordtorpsåsen flera ex 21.6 och början juli (BAÖS, IFÖS) Gårdby sandstäpp 2 ex 26.7 (IFÖS).

Åkervindefly, *Emmelia trabealis*.

Malörtkapuschongfly, *Cucullia artemisiae*. VU. Öl, Mellbytorp 1 ex 24-30.7 (ROAS).

Ljusskyggt kapuschongfly, *Cucullia lucifuga*. Öl, Gårdby 1 ex 9-22.6 (ROAS).

Asterkapuschongfly, *Cucullia asteris*. Bl, Asarum många larver på gullris 30.8

(LBOS), vid Valje drygt 15 larver 9.8 (BAÖS, HEYS, PFES, Erland Lindblad).

Poppelbuskfly, *Amphipyra perflua*. NT. Sm, Grytsjön 7 ex 30.7, Långasjö, Karsamåla 1 ex 23.7 (IFÖS), Gårdby sandstäpp 1 ex 26.7 (IFÖS) flera ex 1.8 (BAÖS, HEYS, IFÖS), 3 ex 3-7.8 (LJRS) och 1 ex 8-9.8 (LJRS, Jan Sjöstedt, Kenneth Andersson).

Brunaktigt knölfly, *Helicoverpa armigera*. Öl, Mellstaby 1 ex 18.9 (LJRS).

Grönaktigt knölfly, *Heliothis viriplaca*. NT. Bl, Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS), Sm, Nybro 26.7 (KSMS), Öl, Mellstaby 2 ex 22.7 (LJRS), Lilla Frö 1 ex 25.7 (KDVS).

Allmänt lövfly, *Paradrina clavipalpis*. Sm, Nybro 30.7 (KSMS).

Gråbrunt kärrängsfly, *Proxenus lepigone*. Sm, Västervik, Borgö 1 ex 1-5.6, flera ex 6-8.6. Även 1 ex på balkong i centrala Västervik (EFAS, Thomas Ewerlid).

Grått johannesörtfly, *Cloantha hyperici*. Sm, Västervik, Borgö 30-31.5, flera ex 6-8.6 (EFAS, Thomas Ewerlid).

Rosa jungfrufly, *Eucartha virgo*.

Öland

Mellbytorp 2 ex 24.8-6.9 (ROAS).

Mellstaby 1 ex 19.7 (LJRS, LNHS), 1 ex 24-29.7, 5 ex 17-28.8 (LJRS)

N. Möckleby, Bröttorp 1 ex 17-22.8 (KAHS).

Näsby 1 ex 12-24.8 (BZZS).

Runsbäck 1 ex 19.9 (LTSS).

Runsten, Lopperstad 1 ex 17-23.8 (KAHS)

Solberga 1 ex 14-28.8 (BZZS).

Åby sandstäpp 1 ex 17-22.8 (KAHS).

Kretsfly, *Dicycla oo*. NT. Öl, Ismantorp 27.7 (PMUS, BAÖS), Lilla Frö 1 ex 25.7, 2 ex 28.7 (KDVS), Torslunda, Lenstad 1 ex 24.7 (IFÖS).

Gulbrunt rovfly, *Cosmia affinis*. CR. Öl, Mellstaby 2 ex 17-28.8 (LJRS), Näsby 1 ex 31.7-5.8 och 1 ex 12-24.8 (BZZS).

Brunrött rovfly, *Cosmia pyralina*. Bl, Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS), Öl, Torslunda, Lenstad 1 ex 24.7 (IFÖS).

Ljusröbbat gulvingfly, *Xanthia ocellaris*. Öl, Stenåsa 2 ex 7-20.9 (KAHS), Mellby 1 ex 5-11.9 (BZZS), Sandby skjutfält 2 ex i september (LTSS), Mellbytorp 1 ex 6-20.9 (ROAS).

Ockragult gulvingfly, *Xanthia gilvago*. Bl, Karlskrona 10.9 (PMUS, BAÖS), Utlängan 1 ex 22.8-7.9 och 1 ex 8-25.9 (BZZS).

Vitgrått träfly, *Lithophane ornithopus*. NT. Sm, Bäckebo, Skillerhult 1 ♀ 4.4 (SÖKS), Öl, Bejershamn 1 ex på bete 9.9 (KDVS), Mellstab y 1 ex (sydlig form) 5.10-1.11 (LJRS), N. Möckleby, Dörby 1 ex 12.4, 1 ex 30.4, 1 ex 14-20.9 samt Åby sandstäpp 1 ex . 14-20.9 (KAHS), Näsby 1 ex 25.9-5.10 (BZZS), Sandby skjutfält 2 ex i september (LTSS).

Alträfly, *Lithophane consocia*. Öl, Åby sandstäpp 1 ex 14-20.9 och 1 ex 7-13.9 (KAHS).

Blågrått träfly, *Litophane lamda*. Öl, Åby sandstäpp 30.8-2.9 (KAHS), Stenåsa 1 ex 21-28.8, 1 ex 12-18.9 och Åby sandstäpp 1 ex 25.8-4.9 (BZZS).

Större mantelfly, *Xylena exoleta*. Bl, Utlängan 1 ex 6-23-10 (BZZS), Öl flera spridda ex under hösten (flera samlare)

Tandfly, *Phlogophora meticulosa*. Första rapporten i säsongen från Bl, Utlängan 1 ex 8-19.7 (BZZS).

Rödtofsat ängsfly, *Apamea rubrirena*. Sm, Grytsjön 3 ex 18.7, Öl, Mellstab y 1 ex 18.7 (LJRS)

Dvärgängsfly, *Photedes captiuncula*. NT, Öl, N.Möckleby, Bläsinge 17.7 (KSMS), Gårdby sandstäpp 1 ex 31.7 (HEY), 3.8 (Rune Christensen).

Ljusrubbat sträfly, *Photedes extrema*. Öl, Lilla Frö 1 ex 18.7 (KDVS).

Högmossestamfly, *Amphipoea lucens*. Sm, Nybro 22.8 (KSMS), Kalmar, Nyhemskullen 1 ex 11.8 (LTSS).

Litet stamfly, *Amphipoea crinanensis*. Öl, Runsbäck 1 ex 24.8 (LTSS).

Förväxlat stamfly, *Hydraecia ultima*.

Öland

Gårdby 2 ex 24-30.7 (ROAS).

Karlevi 1 ex 1.8 (LTSS).

Lilla Frö 1 ex 28.7, 1 ex 4.8 (KDVS).

Mellbytorp 1 ex 24-30.7 (ROAS).

Mellstab y 1 ex 24-29.7, 3 ex 2.8 (LJRS)

Nedre Älebäck 31.7-5.8 (BZZS).

N. Möckleby, Dörby 1 ex 2.8 (KAHS)

Näsby 2 ex 22-30.7, 1 ex 1-13.8 (BZZS).

Runsbäck 1 ex 1.8 och 7 ex 3.8 (LTSS).

Runsten, Lopperstad 1 ex 2.8 (KAHS).

Solberga 1 ex 16-30.7 (BZZS).

Åby sandstäpp 2 ex 1.8 (LJRS, LTSS).

Pestrotsfly, *Hydraecia petasitis*. Bl, Gamla storp 4 ex 6.8 (PMUS, BEFS).

Tvillingfläckat rörfly, *Archanaara geminipuncta*. NT. Bl, Utlängan 1 ex 12-20.8 (BZZS), Sm, Västervik, Borgö flera ex 17-23.8 (EFAS). Flera spridda ölandsfynd (flera samlare).

Igelknopprörfly, *Archanaara sparganii*. NT. Bl, Utlängan 1 ex 4-21.8 (BZZS).

Brunstarrfly, *Sedina buettneri*. VU. Bl, Utlängan 1 ex 25.9-15.10 (BZZS). Öl, N. Möckleby, Dörby 1 ex 21-26.9 (KAHS).

Vitbandat nejlikfly, *Hadena compta*. NT. Bl, Sölvesborg 4 ex samt obs. 22.6 (PMUS).

Gulpudrat nejlikfly, *Hadena filigrama*. VU. Öl, Möckelmossen 17.6 (PMUS, BAÖS, EFAS, PFES), Näsby 1 ex 1-8.6 och Nedre Älebäck 1 ex 6-11.6 (BZZS).

Ockragult nejlikfly, *Hadena irregularis*. VU. Öl, Möckelmossen drygt 20 obs 29.6 (PMUS).

Vitpunktterat gräsfly, *Mythimna albipuncta*. Blekinge

Utlängan n1 ex 22.7-7.9 (BZZS)

Öland

Gårdby 1 ex 10-12.8 och 1 ex 17-28.8 (LJRS), 1 ex 21.9 (JMLS).

Karlevi 1 ex 14.8 (LTSS, PFES).

Lilla Frö 1 ex 21.8, 1 ex 26.9 (KDVS).

Mellby 1 ex 9-15.6, 2 ex 12-24.8, (BZZS), 1 ex 31.8-19.9 (LJRS).

Mellbytorp 2 ex 17-23.8 och 2 ex 24.8-6.9 (ROAS).

Mellstab y 3 ex 17-28.8, 2 ex 31.8-18.9 och 2 ex 19.9 (LJRS).

N. Möckleby, Dörby 3 ex 17-29.8 (KAHS).

Näsby 2 ex 14-24.8, 1 ex 12-24.8, 1 ex 25.8-4.9 (BZZS), samt 9.9 (WEDS)

Sandby, Skjutfält 7 ex 18-21.8 (LTSS), 1 ex 22.8-29.8, 1 ex 2 ex 16-21.9 (LTSS).

Seby 1 ex 19.9-3-3.10 (LJRS)

Stenåsa 1 ex 14-20.9 (KAHS), 1 ex 21-28.8 (BZZS).

Åby sandstäpp 3 ex 10.8-26.9 (KAHS), 1 ex 21-28.8 och 1 ex 25.9-5.10 (BZZS).

L-tecknat gräsfly, *Mythimna l-album*. Öl, Stenåsa 1 ex 19-24.9 (BZZS).

- Svartprickigt sälgfly, *Orthosia munda*.** Öl, Lenstad 1 ex 7.5 (KDVS).
- Kamsprötat lundfly, *Pachetra sagittigera*.** Sm, Nybro 20.6 (KSMS).
- Violettgrått bandfly, *Noctua janthina*.**
- Blekinge** Utlängan 2 ex 20.7-3.8, 3 ex 4-21.8, 1 ex 22-7.9 (BZZS).
- Småland** Västervik, Borgö 2 ex 24-31.8 (EFAS, Thomas Ewerlid).
- Öland** Mellby 4 ex 12-24.8 (BZZS). Mellstab, 1 ex 19.7 (LRJS, LNHS), 1 ex 24-29.7, 1 ex 30.7, 1 ex 31.7, 1 ex 1.8, 1 ex 2.8, 1 ex 3-7.8 och 2 ex 31.8-17.9 (LRJS). N. Möckleby, Dörby 2 ex 2-3.8 (KAHS). Näsby 2 ex 31.7-5.8, 1 ex 6-13.8, 4 ex 1-13.8, 1 ex 14-24.8, 2 ex 25.8-4.9 (BZZS). Sandby, Skjutfält 1 ex 18-21.8 (LTSS). Solberga 1 ex 6-13.8, 2 ex 14-28.8 (BZZS). Åby sandstäpp 1 ex 1.8 (LTSS, LJRS), 1 ex 6-11.8 (BZZS).
- Rödbrunt bandfly, *Noctua interjecta*.** Bl, Utlängan många fynd (bosfat), Hällevik 6.8 (PMUS, BEFS), Sm, Västervik, Gränsö 2 ex 24.8-6.9 (ROAS, Åke Pettersson), Öl, Näsby 2 ex 22-30.7 och Solberga 1 ex 6-13.8 (BZZS), Lilla Frö 1 ex 19.8, drygt 10 ex 20-23.8, 3 ex 28.8 (KDVS).
- Ljusjordfly, *Standfussiana lucernea*.** Sm, Västervik, Borgö 9-14.6 (EFAS, Thomas Ewerlid).
- Kopparbrunt jordfly, *Chersotis cuprea*.** Öl, Solberga 1 ex 19-24.9 (BZZS). Hur mycket observationer finns det av denna art under senare år?
- Blågrått jordfly, *Xestia ashworthii*.** Sm, Nybro 7.7 (KSMS), Bäckebo, Skillerhult 1 ♂ 21.6 (SÖKS).
- Hedjordfly, *Xestia castanea*.** Öl, Näsby 1 ex 14-24.8 (BZZS).
- Vittofsjordfly, *Peridroma saucia*.** Öl, Stenåsa 1 ex 11-18.10 (KAHS), 1 ex 25.9-5.10, 1 ex 6-23.10, Åby sandstäpp 1 ex 25.9-5.10, Näsby 2 ex 6-23.10 (BZZS), Stenåsa 1 ex 20.9 (LTSS), Mellbytorp 2 ex 6-20.10 (ROAS).
- Rödkantat joprfly, *Eugrapha sigma*.** Sm, Grytsjön 3 ex 18.7 (LJRS).
- Bandjordfly, *Euxoa vitta*.** Öl, Byerum Mensalvret ca 10 ex på bete ca 16-19.8 (Lars Liden, SEÅS).
- Havsstrandsjordfly, *Agrotis ripae*.** Öl, Mellstab 1 ex 7.6, 1 ex 22.7 (LJRS), 2 ex 28.6 (LJRS, KPOS), Näsby 1 ex 1-8.8 och Nedre Ålebäck 1 ex 31.7-5.8 (BZZS).
- Kommajordfly, *Agrotis ipsilon*.** Första fynden Öl, Mellbytorp 2 ex 29.5 (ROAS, Reine Andersson), Solberga 1 ex 4-15.7 (BZZS).
- Lövskogsnonna, *Lymantria dispar*.** NT. Bl, Torhamn 5 ex 5 ♂♂ 1.8 (SEHS), Utlängan 1 ex 20.7-3.8, Sm, Kristvallabrunn larv som kläcktes till ♀ hittad 12.7 (Roger Selldén), Öl, Arontorp 1 ex 28.7 och Bejershamn 1 ex 23-29.7 (BZZS), Gårdby sandstäpp 1 ex 31.7 (BAÖS, PFES, HEYS, IFÖS).
- Gulfläckig fjädertofsspinnare, *Orgyia recens*.** NT. Sm, Orrefors ca 15 hanar lockade av hona 7.7 (BZZS).
- Vitvingespinnare, *Arctornis l-nigrum*.** Bl, Hasslö 6.7 (PMUS).
- Vit trågspinnare, *Meganola albula*.** NT. Öl, Nedre Ålebäck 1 ex 15-21.7 (BZZS).
- Bredvingad sälgfotsläpare, *Nycteola asiatica*.** Öl, Mellstab 1 ex 18.9 (LJRS), N. Möckleby, Dörby 1 ex 7-13.9 (KAHS, EQTS), 1 ex 21-26.9 (KAHS), Stenåsa 1 ex 5-11.9 och Solberga 1 ex 19-24.9 (BZZS).
- Punkterad lavspinnare, *Pelosia muscerala*.** NT.
- Blekinge** Utlängan 6 ex 20.7-3.8 (BZZS).
- Öland** Ismantorp 5.8 (Rune Cristensen). Mellstab 1 ex 22.7, 3 ex 23.7, 3 ex 24-29.7, 1 ex 30.7 och 1 ex 3-7.8 (LJRS). N. Möckleby, Dörby ca 10 ex 24-26.7 (KAHS). Näsby 3 ex 22-30.7 (BZZS). Runsbäck 1 ex 21.7 och 1 ex 22.7 (LTSS). Sandby 27.7 (BÅBS, KSMS). Solberga 1 ex 16-30.7 (BZZS).
- Vinkelpunkterad lavspinnare, *Pelosia obtusa*.** NT. Bl, Utlängan 1 ex 20.7-3.8 (BZZS), Sölvesborg, Sölve 14.7 och 18.7 (PEBS). Många Ölandsfynd (flera samlare).
- Stor lavspinnare, *Lithosia quadra*.** Öl, Ismantorp 5.8 (Rune Christensen), Böda; Hälluddsviken 9.8 (KSMS), Högsrum 25.7

(BÅBS), N. Möckleby, Dörby 5 ex 24.7-8.8 (KAHS), Trollskogen 20 ex 21.7 (ESFS), Nedre Ålebäck 1 ex 22-30.7 (BZZS), Runsbäck 1 ex 24.7 (LTSS).

Askgrå lavspinnare, *Eilema griseola*. Sm, Västervik, Borgö 1 ex 20-26.7 (EFAS, Thomas Ewerlid).

Gulpannad lavspinnare, *Eilema pygmaeola*. Öl, Högslrum, Noaks ark 1 ex 19.7 (LJRS).

Liten igelkottspinnare, *Parasemia plantaginis*. Sm, Stenberga 1 ex 18.6 (Roger Karlsson), Millemåla 1 ♂ med vita bakvingar 26.6 (LTSS).

Vit tigerspinnare, *Spilosoma urticae*. Bl, Utlångan 5 ex 8-19.7 (BZZS), många spridda fynd på Öland under juni och början juli (flera samlare).

Gulfläckig igelkottspinnare, *Hyphoraia aulica*. EN. Öl, Jordtorpsåsen 3 larver 21.4 (BAÖS, PFES), 2 parasiterade larver 26.4 (BAÖS, HEYS, PFES).

Karminspinnare, *Tyria jacobaeae*. Bl, Ronneby 2 ex på dagen 4.6 (BAÖS, HEYS, PFES), Sm, Kalmar, Nyhemskullen och Öl, Runsbäck 1 ex vardera i ljusfällor 5.6 (LTSS), Lindby 1 ex 29.5-8.6 (ROAS), Nedre Ålebäck 2 ex 1-5.6 (BZZS), Kåtorp 4 larver 20.7 (LJRS), Torslunda, Tävelsrum ca 10 larver 16.7 (PFES).

Ett stort antal arter som anses som partiell andrageneration (ev även migranter) har rapporterats in. Andelen av dessa arter synes öka för varje år.

Litteratur

- Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmquist, G. *Catalogus Lepidopterorum Suecicae* (reviderad 2003). – Genom hemsidan hos Entomologiska Föreningen i Stockholms.
- Gärdenfors, U. (ed.). 2000. *Rödlistade arter i Sverige 2000*. – ArtDatabanken, SLU, Uppsala. ISBN 91-88506-23-1.
- Svensson, I. & Palmquist, G. 1990. *Förteckning över svenska fjärilsnamn*. – Stockholm (Naturhistoriska RiksLitteratur)

Förf:s adress: Dackegatan 3, 392 44 KALMAR

Rapportörer

BAÖS = Anders Brattström, BEFS = Christer Bergendorff, BZZS = Per-Eric Betzholtz, BÅBS = Bengt Åke Bengtsson, DBÖS = Börje Dalsved, EFAS = Stefan Ekroth, ESFS = Stefan Eriksson, HEYS = Benny Henriksdotter, IFÖS = Fabian Idensjö, JMLS = Magnus Jeansson, KAHS = Hans Karlsson, KDVS = Dave Karlsson, KPOS = Per-Olof Kall, KSMS = Peter Koch-Schmidt, LBOS = Bo Göran Larsson, LNHS = Henrik Lind, LJRS = Jesper Lind, LTSS = Mats Lindberg, LÖVS = Richard Lövgren, OLBS = Bo Olsson, PEBS = Bert Pettersson, PFES = Fredrik Persson, PMUS = Magnus Pettersson, SEHS = Peter Streith, SELLS = Roger Selldén, SÖKS = Per Sjökvist, WEDS = Bengt Wendel.

Tack

Med detta vill jag återigen tacka alla er rapportörer och även Markus Franzén som lät mig förhandskika på riksrapporten med vilken jag kunde fylla de sista luckorna.

Jag önskar nu er alla (och givetvis mig själv) ännu en spännande och givande sässong med åtskilliga nya Sverige- och landskapsfynd, övriga intressanta upptäckter och givetvis ren avkoppling.

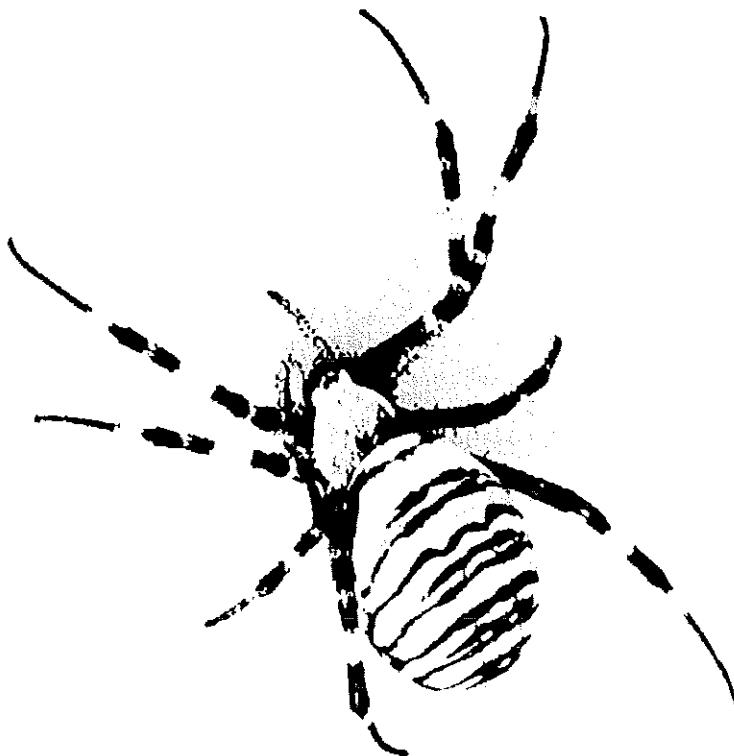
Getingspindeln på frammarsch

MATS LINDEBORG

Den omisskännliga exotiska getingspindeln, *Argiope bruennichi*, synes känna sig allt mer hemmastadd i landet. Den är nu även känd från Blekinge och Småland, Lessebo Kosta (Therese Larsson). På Öland är arten funnen i Gräsgård (Jesper Lind) och i Skogsby.

Från Skåne var arten tidigare endast känd från sydligaste delen, men den är nu funnen över hela landskapet. Den har även nått Västergötland och som längst ända till Södermanland.

Lars Jonsson, Therese Larsson och Jesper Lind tackas varmt för uppgifterna.

En vacker hona av getingspindeln *Argiope bruennichi*.

Förf:s adress: Dackegatan 3, 392 44 KALMAR

Om körsbärsfuksen *Nymphalis polychloros*

ROLF JANSSON

Det är sällan man ser fler än ett exemplar åt gången av körsbärsfuksen, om man nu har haft turen att se någon över huvud taget. Av mina observationer har jag tagit fram 56 fynd som är mera noggrant angivna, såväl i tiden som geografiskt. Det framgår då att jag har sett ett enstaka exemplar vid 51 tillfällen och bara vid fyra gånger i två exemplar. På gränsen till en kuriositet framstår de sju(!) fjärilar vid Värsnäs strax norr om Kalmar, som jag observerade den 27 april 1979. Körsbärsfuksen verkar trots detta vara en typisk ensamvarg!

Jämför man utbredningskartor från 1955 och 1982 (Nordström resp. Henriksen & Kreutzer) finner man att körsbärsfuksen under perioden nära nog dött ut i Sverige. Hos H&K är det två prickar, en i Skåne och en på Öland, som ska spegla den totala svenska förekomsten. Inga fynd redovisas över huvud taget i Småland och Blekinge. Att minskningen varit omfattande från Nordströms tid är dokumenterat men fullt så drastiskt har det inte varit. Under andra halvan av 1970-talet såg jag körsbärsfisks flera gånger i Kalmar kommun och sedan början av 1980-talet har arten varit årlig i Emmaboda kommun. Jag har många fynd endast någon kilometer norr om Blekingegränsen och det förefaller osannolikt att körsbärsfuksen inte skulle ha funnits även i Karlskrona kommun. Slutsatsen är att fjärilen hållit sig kvar i sydöstra Småland un-

der flera decennier, låt vara tämligen omärkt och undangömt. En viss ökning av fynden tycks dock ha skett under 1990-talet. Kudrna (2002) har, åtminstone för Sveriges del, den bästa och för närvarande mest aktuella utbredningskartan.

Körsbärsfuksen kan visa sig så tidigt som under andra halvan av mars, men det är ovanligt. Bästa tillfället att få se den är i slutet av april. Nykläckta sommarexemplar visar sig som regel endast en kort tid varje år; oftast under andra halvan av juli. Då kan man se fjärilen cirkulera runt gamla trähus i långsamt tempo med snabbt svirrande vingar, en märklig syn. Även om våren är det påfallande ofta jag sett körsbärsfukser vid eller i närheten av byggnader. Tanken har då slagit mig att fjärilarna utnyttjar hus som övervintringsplatser. För att pröva detta har de 56 tidigare nämnda fynden lagts in på den s.k. ekonomiska kartan från Lantmäteriet. Med ett datorprogram har avståndet till närmaste byggnad beräknats. I genomsnitt ligger fynden på endast 51 meters avstånd från närmaste hus. Bara vid sju tillfällen har sträckan överstigit 100 meter. Längst bort var ett fynd om 350 meter.

Innebär detta att fjärilen övervintrar inomhus? Nej, inte nödvändigtvis. Resultatet visar bara att fjärilarna ofta ses i närheten av byggnader. Att sedan hitta övervintrade fjärilar är förvisso svårt. Endast ett 10-tal gånger har jag funnit övervintrande exemplar men

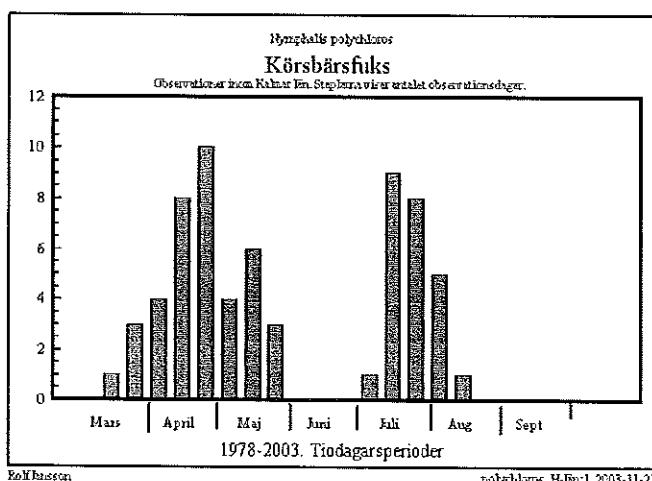
alltid inomhus i uppvärmda byggnader. De flesta fynden är gjorda på vindar, uppe bland takstolar och bjälkar i äldre boningshus. Fjärilarna sitter ofta förvånansvärt öppet och synligt.

Ovanliga vinterfynd av sovande fjärilar har jag gjort bl.a. i en loge, i ett utedass, i ett vattentorn och slutligen ett fynd i en gammal snickarbod.

I vattentornet, som saknade fönster, hade fjärilen krupit in genom ett litet ventilationsgaller. Ute rådde full värme men inne i tornet, byggt i betong, var det kallt, mörkt och fuktigt. Det är tveksamt om fuksen någonsin kunnat vakna upp därinne i mörkret. Så den till synes livlösa fjärilen hjälptes ut och efter endast några minuter

flog den snabbt iväg. Fyndet i snickarboden var också lite annorlunda. Exemplaret satt inne i en verktygslåda av trä som i sin tur löpte på medar under en snickarbänk. Där, bland gamla beslag och franska skruvar, hade den tagit vinterläger.

Mitt material är litet och man ska nu inte dra alltför långtgående slutsatser av ovanstående lilla studie. Men körsbärsfuksen är en intressant art och väl värd att spana efter. Ett enkelt diagram nedan visar antalet observationsdagar jag har av körsbärsfuksen, fördelade på 10-dagarsperioder. Fynden är från södra Kalmar län och omfattar åren 1978-2003.

Litteratur

- Henriksen, H.J. & Kreutzer I. 1982. The Butterflies of Scandinavia Nature. – Odense.
- Kudrna, O. 2002. The Distribution Atlas of European Butterflies. – ISBN: 87-88757-56-0
- Norström, F. 1955. De fennoskandiska dagfjärilarnas utbredning. – Lund.

Förf:s adress: Esplanaden 11, 361 33 EMMABODA

Mitt intresse för SKALBAGGAR

NIKLAS FRANC – Medlem i FSOE (3)

Fn morgon för tre-fyra år sedan låg jag och min flickvän och vaknade till *Morgonpasset* med Annika Lantz. Annika hade denna morgon en tävling under mottoet ”Vad är det tötigaste man kan göra?” Ja, ni kanske kan gjissa svaret eller hörde ni själva programmet denna nedriga morgon? Det slutgiltiga svaret blev förstås: – Att samla skalbaggar! Min flickvans skadeglädje över detta och min egen fundersamhet runt människors djupa okunskap och ignorans om oss skalbaggstokar fick mig att tänka till.

Varför just skalbaggar?

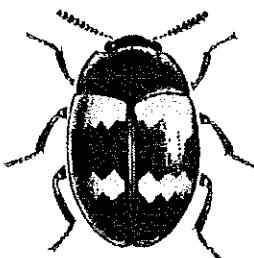
Jag ställde mig återigen frågan: – Varför håller jag på med skalbaggar? De är ju små kryp som ibland är svåra att upptäcka, de har en utseendemässig variation som är helt fantastisk, de finns överallt och vi vet så lite om dem. Det räcker för mig...

Att jag sedan kommit till en tillfällig punkt i livet där jag faktiskt kan försöra mig på skalbaggar gör dem inte mindre fängslande.

Studier

Mitt intresse för skalbaggar började våren 1996. Jag hade då gått ett och ett halvt år på Miljö- och Naturresursprogrammet vid Kalmar Högskola. Vi hade läst kemi och geologi vilket jag var där för. Men nu hade det blivit knivigt – biologi – ett ämne som min far, i form av eviga skogs promenader, småfåglar vid fågelbordet och älgar i träd-

gården, inte på något sätt lyckats fängsla mig för. Så stod man där då, långt från idrottshallar och handbollsklister (min tidigare livspassion), mitt i Moder naturs sköte. Stora grova träd, haselbuskar och en ringlände å med upp-giften att göra en linjeinventering från kullens topp ner till ån. Och då inträffar miraklet och mina ögon öppnas. Jag möter *Diaperis boleti* (fig. 1), svart som synden med gula fläckar och en perfekt rundning! Jag var frälst, och för att ytterligare späda på denna eufo-riska upplevelse uppenbarade sig den rara *Dendroxena quadrimaculata*, fy-prickig asbagge, denna härliga vårdag.

Figur 1. *Diaperis boleti*, brokig svampsvarbagge, svart som synden med gula fläckar och en perfekt rundning!

Många sviker ...

Här i början på min vandring hade jag med tre kamrater på min färd. De förlorades tyvärr under vägen till fiskar, maratonlöpning och larvar. Detta har dock uppvägts av alla andra trevliga bekantskaper och vänner jag träffat i samband med skalbaggarna. De tre som försvann gjorde det relativt omgående, men det som höll mig kvar var mitt första möte med en riktig skalbaggssamlare.

Självstående och entusiastisk

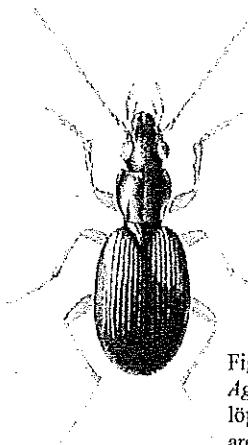
Under min första sommar hittade jag en del djur men inget direkt uppskönande. Detta förändrades i en handvändning när en jordlöpare jag hittat nycklades till *Pogonus luridipennis*, gulvingad saltlöpare. Denna art skulle enligt litteraturen bara vara funnen på en lokal i Bohuslän. Hade detta skett idag hade jag varit mycket mer skeptisk till min bestämning, men ödmjukhet och eftertanke lyste med sin frånvaro i mitt entusiastiska sinne. Jag visste inte riktigt vad jag skulle ta mig till och ringde därför Thomas Johansson på Länsstyrelsen i Kalmar, som jag visste höll på lite med skalbaggar. Thomas skickade mig vidare till Bengt Andersson i Nybro, som enligt Thomas var "mycket duktig". Ett telefon samtal med en skeptisk och mindre entusiastisk Bengt Andersson ledde så småningom till, att jag åkte hem till honom och han kunde titta på djuret. Väl hemma hos Bengt öppnades dörren och efter en kort presentation höll jag fram mitt fynd och Bengt konstaterade efter en halv sekund eller något mindre:

– Det är en *Agonum dorsale*!

För att klarlägga det pinsamma i situationen för er som inte är så förtrogna med skalbaggar, är *A. dorsale* (fig. 2) en vacker men ganska vanlig jordlöpare i sydöstra Sverige och inte alls så ovanlig som *P. luridipennis*!

Kanske ändå ...

Där stod jag besvikten och desillusioneerad på trappan och jag kände det som att jag förväntades vara nöjd med detta svar och borde gå tillbaka till bilen och åka hem. Hade jag gjort så hade jag förmodligen inte skrivit dessa rad-

Figur 2. Den pinsamma *Agonum dorsale*, fläcklöpare, en av de vanligare jordlöparna!

er. Här gjorde livet ett av sina krum språng och Bengt frågade om jag ville komma in och titta på hans djur.

In kliver jag till en värld av ordning och perfekt preparerade antenner och ben. Där fanns låda på låda med rader av skalbaggar, som jag inte ens kunde tänka mig fanns. Om jag någon gång fram till dess tvivlat på min fascination för dessa småkryp, så har jag sannerligen inte gjort det därefter!

Ingen framtid utan baggar!

Jag nämnde tidigare att jag för stunden försörjer mig på skalbaggar och det gör jag genom att vara forskarstudierande vid Göteborgs Universitet inom Zoologisk ekologi. Detta är naturligtvis tidsbepränt och jag tror inte att jag i framtiden ska kunna försörja mig helt och hållt på skalbaggar. Jag hyser dock en dröm om att de kommer att vara en del av min framtid.

Även om det visar sig att inte bli så, kommer baggarna alltid att finnas där – vare sig jag vill det eller inte!

Bug on! /Nicke

En sedelärande historia eller Håll lamporna tända!

För oss som hamnat på fel plats i tillvaron

MAGNUS PETERSSON

Fjärilssäsongen 2003 hade för min del bjudit på en hel del trevliga fynd men inga större överraskningar. Bor man som jag mitt inne i landet är detta något man får lära sig leva med. September gav visserligen besök av ett gäng åkervindesvärmare till tomten utanför Växjö, men särskilt mycket mer spänande hände inte. Sista hälften av månaden bjöd dessutom på kyla och regn.

Värmepuff

En smula desillusioneerad bestämde jag därför att packa ihop prylarna för säsongen.

Det var kväll den 2 oktober, blött, blåsigt och riktigt höstruggigt! Äggkartongerna hamnade på hyllan i uthuset, elkabeln nystades upp på vindan. Slut för i år! Senare på kvällen gick jag förbi termometern och fick till min stora förvåning se att temperaturen på bara några timmar höjts nästan 6 grader! En "värmepuff"! – ~~Σχάσι~~!, svor jag, som bara ett par timmar tidigare hade plockat ihop alla prylarna!

På det igen!

Jag förbannade min olycka ännu en stund men när nästa gång tittade på

termometern hade temperaturen höjts ytterligare någon grad. Jag gjorde slag i saken, fram med kabel, lampa, drossel och hemmagjorda ljusfällan! Efter en stunds trevande och fumlande ute i mörkret bakom uthuset kunde jag väl inkommen i stugvärmens igen konstatera följande: Klockan var 22.00 och gradtalet var +9,8°C.

Den rätt kraftiga vinden kom från sydväst och min lampa lyste åter upp nejden!

– Tror du verkligen på det där? frågade min fru roat.

– Självklart! svarade jag – fast med fingrarna i kors – innan jag drog täcket över huvudet och somnade.

Inte ett djur, men ...

När jag nästa morgon klev upp och kikade ut genom fönstret fick jag en smärre chock. Total dimma, absolut vindstilla och temperaturen hade sjunkit till knappt 4 grader!

– Jaha, det var det! tänkte jag när jag för andra gången på ett dygn började plocka ihop utrustningen. På utsidan av fällans tratt var det kliniskt rent från djur, inte ens någon poppelspin-

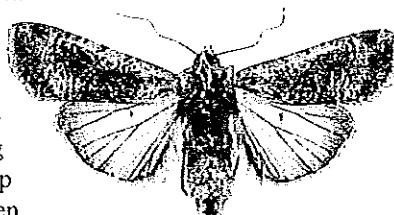

Foto: Förf.

drog täcket över huvudet och somnade.

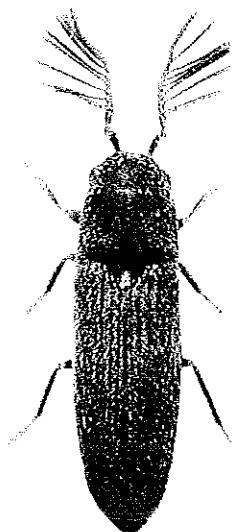
nare syntes till. Samma sak på äggkartongerna, inte ett djur!

När jag lyfte bort sista kartongen satt det till min häpnad en mörkbrun, ganska stor fjärl nere i bottnen på fälлан. Efter att ha gnuggat sömnen ur ögonen kunde jag konstatera, att det rörde sig om ett riktigt stort och vackert exemplar av *Peridorma saucia*, vittofsjordfly! Denna i landet ovanliga migrant hade länge varit ett ”drömdjur” för mig, och nu satt den alltså där mitt framför mina ögon denna råkalla höstmorgon. För första gången i Småland dessutom!

Låt inte bli att tända lampan!

Vad kan man då lära sej av ovanstående lilla berättelse? Jo, bästa sättet att sättet att aldrig få se de där djuren man drömmar om, är att låta bli att tända lampan! Låt ovanstående ord verka som inspiration till alla er samlare som bor en bra bit från kusten. Det kan nämnas, att under samma period togs det på Öland ett flertal exemplar av *P. saucia*. Jag tror bl a Per-Erik Betzholtz fick närmare 5 st! Det är alltså vid kusten de flesta och mest fina fynden görs. Men mirakel kan inträffa – även för oss stackare bosatta inne i landet!

Förf:s adress: Notteryd g:a skola, 355 92 VÄXJÖ

SydOstBaggen

Isorhipis marmottani Bonvouloir, 5-7 mm. Tillhör familjen Eucnemidae, halvknäppare. En mycket sällsynt art inom hela sitt utbredningsområde. Den är funnen i Centraleuropa samt i Baltikum, Norge och Sverige. Enligt litteraturen kläcks arten på högssommarern och lever endast kort tid. Detta, tillsammans med att den svärmar nattetid, gör den mycket svår att finna.

Arten liknar till förväxling trägnagarna *Ptilinus pectinicornis* och *P. fuscus* (fam. Anobiidae)! Alla de svenska fynden är gjorda i Hornsö-området, Högsby kommun, för några år sedan. Dessa exemplar är alla honor, som troligen varit ute för äggläggning eftersom samtliga exemplar är tagna i fällor i anslutning till diverse lövträd (ek, björk, asp). Den lever som sina släktingar i murken ved av framför allt lövträd.

Det senaste fyndet gjordes av Willy Kronblad på en högstubbe av björk 2000.

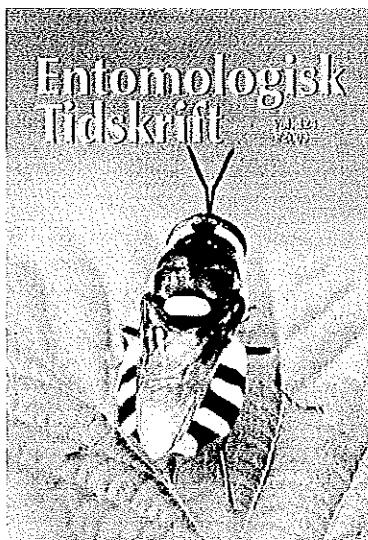
Det avbildade exemplaret är en hane, vilket visas av de kammade antennerna. Honan har sågtandade antenner.

Annons

FSOE vill härmed slå ett slag för Entomologisk Tidskrift, som ges ut av Sveriges Entomologiska Förening (SEF). Tidskriften, som utkommer med fyra nummer per år, håller mycket hög kvalitet. Prova gärna en prenumeration på denna tidskrift som innehåller fina färgbilder och många intressanta artiklar, varav många av populärentomologisk karaktär. Det senaste numret (2003:4, bilden) innehöll bl a följande: *Recension (Jordlöpartaxonomi); Entomologmötet 2003; Vätmarker – Dykar-skalbaggar; Gult ordensfly – ny art för Sverige; Stritar i Sverige; Fjärilsfynd på Internet; Läderbaggen i Sverige; Dagfjärilarnas svenska namn; Gråmyran; Köpes/säljes mm.*

En prenumeration kostar 260.-/år och beställs från SEF, pg 6 60 47-2 eller via SEFs hemsida: www.sef.nu

Gå gärna in på hemsidan och läs mer om Entomologisk Tidskrift, en av de äldsta entomol. tidskrifterna i världen!

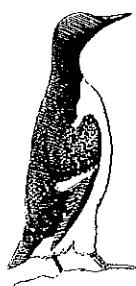

Annons

FÄLTKURS MED NATURVÄRDSINRIKTNING

NATUR PÅ GOTLAND

19 – 25 juli 2004

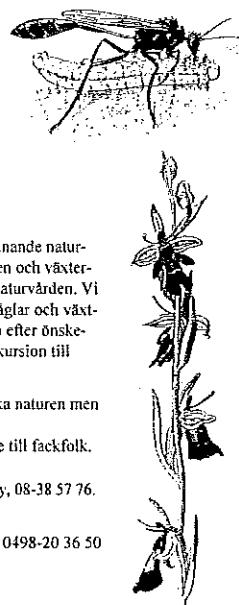

KURSINNEHÅLL: Kursen är inriktad på exkursioner till spänande naturområden på Gotland. Här studerar vi djuren och växterna i allmänhet men även deras roll inom naturvården. Vi behandlar speciellt insekterna men även fåglar och växter. Arbetsbestämning och preparering tas upp efter önske-mål. Kursen avslutas med en tvådagsexkursion till Stora Karlsö.

MÅLSÄTTNING: Vi vill öka kunskaperna om den gotländska naturen men också ta upp debatten om naturvård. Kursen vänder sig till alla – från nybörjare till fackfolk.

KURSLEDNING: Håkan Elmquist, 0159-125 95 och Lars Imby, 08-38 57 76.

GOTLANDS LÄNS FOLKHÖGSKOLA, 620 12 HEMSE. TEL. 0498-20 36 50

Några svenska praktbaggar (Buprestidae)

WILLY KRONBLAD

Praktbaggarna är en omtyckt familj hos skalbaggssamlarna. Arterna är relativt stora. De är vackra, de flesta mycket vackert metallglänsande. De är ganska svåra att hitta men framför allt att fånga. Alltså en utmaning för varje sann entomolog! Trots att familjen är mycket studerad i hela världen, finns det en hel del att upptäcka och utforska.

Ny nomenklatur

En del förändringar i nomenklaturen har skett under senare år, och nu har man i en del fall gått tillbaka till de gamla släktnamnen.

Oxypterus acuminata DeGeer ska som tidigare heta *Melanophila acuminata* DeGeer.

De svenska *Melanophila*-arterna har återtagit släktetnamnet *Phaenops* och heter nu:

Phaenops cyanea cyanea (Fabricius)
Phaenops cyanea var.

Phaneops formaneki formaneki (Jacobson) (Opinion 1826, Mühle, 1992).

Melanophila eller *Phaenops*?

Man skiljer släktena åt enligt nedan.

➤ *Melanophila* Eschscholtz, 1829.
(Oxypterus Kirby, 1837, syn.nov.).

Munsköldens framkantsmitt djupt inskuren, framkantens sidor spetsvinkliga. Täckvingsändar spetsiga. Halskölden bredast före dess mitt. Första baktarsleden lika lång som 2+3. Antennleder utvidgade från fjärde ledens.

➤ *Phaenops* Lacord, 1837.

(*Melanophila* Esch, 1829, auct.).

Munsköldens framkants mitt svagt inskuren, framkantens sidor avrundade. Täckvingsändar avrundade. Halssköld bredast bak till. Första baktarsleden kortare än 2+3. Antennleder utvidgade från tredje ledens.

Några svenska arter

Phaenops cyanea var.

Rikard Baranowski tog ett avvikande ♀-exemplar av *P. cyanea* från Bohultsbrännan i Småland, vilket konstaterades både av Baranowski, S. Lundberg och författaren.

1988 skickade R. Baranowski exemplaret till Cobos i Spanien, som bestämde det till *Phaenops cyanea aenea* Ganglbauer.

Samtidigt insamlades *Phaenops*-exemplar i Turkiet av författaren och S. Lundberg, vilka av Cobos också bestämdes till *Phaenops cyanea aenea* Glb.

Några år senare började Niehuis i Tyskland att revidera *Phaenops*-arterna i Mindre Asien, och vårt material fanns med vid denna genomgång. Han konstaterade att vår *Phaenops*-art från Turkiet var en ny underart till *Phaenops knoteki* och den beskrevs till *Phaenops knoteki turcica* Niehuis.

Även Rikard Baranowskis exemplar sändes till Niehuis och han konstaterade att det var en variant till *Phaenops cyanea*.

Niehuis studerade också två exemplar som var bestämda av Ganglbauer till *Phaenops cyanea aenea*, men dessa var felbestämda. Ett exemplar var *Phaenops f. formaneki* och det andra var *Phaenops chalcea* Ab.

För att säkert lösa problemet med vår *Phaenops cyanea* var.? behövs hanar av arten. Stig Lundberg, Bengt Andersson och Sven-Erik Nilsson har försökt att finna sådana men misslyckats. Däremot har både *P. c. cyanea* och *P. f. formaneki* kläckts från Bohultsbrännan vid Oskarshamn (Stig Lundberg in litt.).

Ytterligare två exemplar har hittats, men även dessa är honor. Mühle (in litt.), en tysk specialist, påstår att exemplar som utvecklas i skuggiga läge är betydligt mörkare och att det kan handla om sådana, men det första exemplaret är grönt så detta verkar inte stämma, och det finns fler karaktärer som är annorlunda i förhållande till den nominata formen. Därför har jag tagit med den i artnyckeln för att få reda på om någon kan hitta hanar av arten. Jag har senare undersökt 5 hanar insamlade av Börje Andersson i Södermanland och det visar sig att det inte är en god art utan endast en variant till *cyanea*. Exemplaren är insamlade sent på säsongen och är kanske därför mörkare i färgen och med annorlunda karaktärer.

"Temperatur och fuktighet under utvecklingen påverkar färgen..." (Cave, 2001).

De hanliga genitalierna stämmer väl överens med den nominata formen.

Grön praktbagge (*Phaenops formaneki formaneki* Jacobson, 1913)

Rikard Baranowski fann i Lunds samlingar ytterligare ett avvikande ♀-exemplar taget av Bengt Ehnström i Dalarna 1959. Detta andra avvikande exemplar sändes till Cobos som bestände det till *P. f. formaneki*, som då var ny för Sverige. Arten har senare visat sig vara spridd i Sverige (Lundberg, 1994). Arten uppdelas i tre underarter, men den som finns i Sverige, Norge och Finland är nominat-formen. Denna art har en mer spridd utbredning och sydligast funnen i Sm.

Den är tydlig förbisedd och alla undersökta svenska exemplar är kläckta från tall (*Pinus sylvestris*). Ett undersökt exemplar från Finland är taget som imago redan 1929.

Enligt Hellrigl (1978) ska den leva på mossar och utvecklas i veden på småtallar och i grenar, men kan tydligt utvecklas i bark också, då Bengt Ehnströms hona är kläckt ur tallbark. Lars Huggert har kläckt arten ur myrtallar vid Umeå och från hällemarks-tallar i Sm, Västervik. De sista kläcktes från tallar med diametern 5 cm, i likhet med Tor-Erik Leiler som kläckt den från en tallgren.

För säker bestämning bör man ha hanar till hands och då preparera ut genitalorganet som skiljer sig åtskilligt från *P. c. cyanea*.

En sällsynt smalpraktbagge

Tvåfärgad smalpraktbagge (*Agrius subauratus* (Gebler, 1833)) (Bild 2).

Ända sedan jag tog arten ny för Sm i Abbetorp 1977 har jag och flera andra entomologer försökt att finna hur den

utvecklas i Sverige. Vi har mest sökt efter angrepp på *Salix*-arter (Ehnström, B. & Axelsson, R., 2002).

När jag hörde av min vän Bengt Andersson att Peter Koch-Schmidt tagit in nerfallna toppgrenar från asp (*Populus tremula*) för att kläcka fjärilar och då kläckt fram ett exemplar av *A. subauratus*, bad jag att få grenarna för att kunna se hur den utvecklats. Lokalen ligger i närheten av platsen jag tog mitt exemplar.

Bland grenarna fann jag efter mycket sökande en gren som var angripen och i utgångshålet fanns täckvingarna kvar.

Med alla sannolikhet var grenen helt frisk uppe i aspen när äggläggningen ägde rum. Larvgången började i spetspartiet av grenen vid en diameter på 4 mm och gången gick sedan inuti veden. Efterhand som larven växte föredrog den centrum av grenen, där den bytte sida vid knaggar som den träffade på.

När den ätit sig ca 55 cm gjorde den sitt första gnag ut genom barken för att avleda savflödet och ett efter ytterligare 2 cm, ett tredje 3 cm längre fram, det fjärde efter 5 cm, det femte efter 1 cm och det sista efter ytterligare 5 cm.

Den förpuppade sig efter ytterligare 3 cm i centrum av grenen, som då hade en diameter av 1,4 cm. Larvgångarna var fyllda med gnagspår och hela processen med savflödesgnagen syntes mycket otydligt på grenens utsida (bild 1). Hela grenens längd var 8 dm och larvgången 7 dm.

Om arten, som i detta fall, skulle föredra grenar högt uppe i aspar, kan detta vara orsaken till att vi inte

lyckats finna den. Börje Andersson och Stig Lundberg har i Södermanland funnit en larvgång i en liten asp, en larvgång som troligen tillhör denna art. På lokalens har flera adulta exemplar hittats och här växer endast småaspars (in litt.).

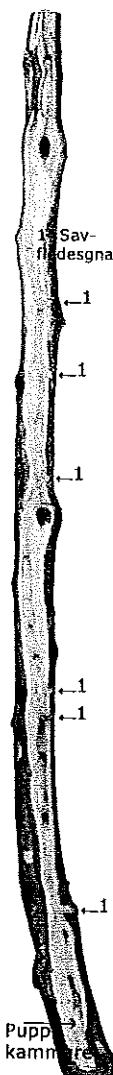
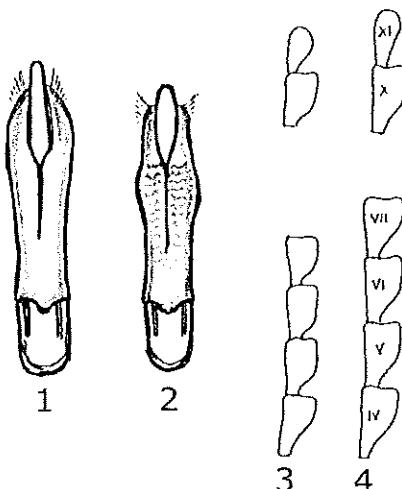

Bild 1.
Senare delen av gångsystem i aspgren (*Populus tremula*) av tvåfärgad smalpraktbagge *Agrilus subauratus*.

Bestämningstabell för svenska *Phaenops* Lacordaire, 1837.

1. Antennernas mellersta ledar ca. dubbelt så långa som breda. Skutell med varierande vinklad ås i dess bakre tredjedel. ♀: Antennleder vanligtvis längre och smalare än hos hanen. ♂: Genitalorganens paramerer bredast i dess ytterste tredjedel (fig. 1). (*cyanea*-gruppen) 2
- Antennernas mellersta ledar 1,4-1,9 gånger så långa som breda (fig. 3). Skutell helt utan ås. Halssköld med regelbunden punktur. ♀: Antennleder vanligtvis längre och smalare än hos hanen. Kropp grön till bronsfärgad, matt. Täckvingar vanligtvis endast håriga i bakre delen. ♂: Bakskenben med små men tydliga tänder, paramerernas utsida utbuktade strax efter mitten, penis bred (fig. 2). Längd 6,3-9,9 mm. Sverige (Sm-Nb, med luckor i utbredningen), Finland, Norge och i centrala Europa. (Bild 2) *formaneki formaneki* Jakobson, 1913
- I syd och mellaneuropa finns ytterligare två underarter. (Se Bily, 1976).
2. Halssköldens bas med tydlig mittgrop och framför denna med opunkterad mittlinje. Hela halsskölden med oregelbunden punktur. Sista antennleden nästan lika lång som den föregående (fig. 4). Täckvingsbas med svagt markerad fära innanför skuldran, dess bakre utsida tydligt tandad. Vanligtvis blå, enstaka exemplar gröna-svarta. ♂: Bakskenben med tydliga tänder på insidan, penis smal, dess främre tredjedel konisk med raka sidor (fig. 1). Längd 5-11 mm. Förekommer i hela Skandinavien. (Bild 2) *cyanea cyanea* Fabricius, 1775
- Halssköldens bas med svag mittgrop och framför denna med punkterad mittlinje. Halsköldens främre mitt med mera regelbunden punktur. Sista antennleden något kortare än den föregående. Täckvingsbas med starkt markerad fära innanför skuldran, dess bakre utsida mycket svagt tandad. Täckvingar gröna-svarta och undersida mer grönglänsande, sällsynt blå. Längd 8,8-9,8 mm. Penis som nominatformen (fig. 1). Sm, Sö. *cyanea* var.

Figur 1 - 4.

1. ♂ genitalorgan *Phaenops cyanea cyanea* F. (SE. Sm, Arboga).
2. ♂ dito *Phaenops formaneki formaneki* Jak. (SE. Vb, Umeå).
3. ♂ antennleder, mellersta och de två sista hos *Phaenops formaneki formaneki* Jak.
4. ♂ dito hos *Phaenops cyanea cyanea* F.

Undersökt material

Phaenops cyanea cyanea F.

- 3♂, 2♀ SE. Sm. Arboga 10.vii.1982, leg, coll, det. W.K.
 1♂, 1♀ SE. Sm. Rugstorp. 9.vii.1983, leg, coll, det.W.K.
 1♂, 3♀ SE. Up. Vällingby. Kläckt 6.iv.1972 (*P. sylvestris*, bark), leg, coll, det. W.K.
 1♂ SE. Öl. Ramsnäs. 23.vii.1977. leg, coll, det.W.K.

Phaenops cyanea var.

- 1♀ SE.Sm. Oskarshamn, Möckhult, Bohult. 30.vi.1988. leg, coll, R.B. det. (se text.)
 1♀ SE. Sö. Ösmo. 25.vii.1978, 5.viii.1982. leg, coll. Bö.A., det. W.K.
 1♀ SE. Sö. Nyköping, Skogsbyåsen. 15.ix.1990 (fälla). leg, coll. Viklund-Wikars, det. W.K.
 3♂ SE. Sö. Ösmo. 4.viii.1978, 5.viii.1982, 26.vii.2001. leg, coll. Bö.A., det.W.K.
 2♂ SE. Sö. Nynäsgård. 31.vii.1981, 19.vii.1983. leg, coll. Bö.A., det.WK.

Phaenops formaneki formaneki Jak.

- 1♀ SE. Di. Nås. Kläckt (bark), 14.vi.1959. leg. B.E., coll. Lunds museum, det. Cobos 1♂
 SE. Sö. Nacka. Kläckt. 17.vii.1960, leg, coll. T.L., det. W.K.
 1♂, 3♀ SE. Sm. Oskarshamn, Möckhult, Bohult. Kläckt 10.v.1990. leg, coll, det. S.L.
 1♂ SE. Sm. Hornsö, Getebro. Kläckt (ved). 25.v.1993. leg, coll, det.W.K.
 1♂ SE. Sm. Hornsö, Getebro. Larv 7.v.1993. Kläckt (ved). 10.II.1994.
 2♂, 1♀ SE. Vb. Umeå. Kläckt (ved). 31.iii.1968. leg, coll. L.H. det. W.K.
 2♂, 2♀ SE. Vb. Umeå. Kläckt. 14.vi.1990, leg, det. Roger Pettersson, coll. W.K.
 1♂, 1♀ Finland. St.Harjavalta. Kasv. 1989, leg Heliövaara, det. W.K.
 1♀ Fennia. IK.Sakkola. 13.vii.1929, leg. Kontkanen, det W.K.
 1♂, 1♀ Finl. Rovaniemi. Loue. Kläckt. 10.ii.1990, leg, coll, det. S.L.

Jag vill tacka alla som hjälpt till med kontroll, artbestämning samt ställt upp med material och värdefulla uppgifter.

Litteratur

- Bily, S. 1976. *Phaenops formaneki* Jakobson. (Col. Buprestidae) with the description of a new subspecies. – Acta. Ent. Bohemoslovaca. Vol. 73. No. 1. p 32-35. 9 figs.
- Bily, S. 1982. The Buprestidae (Col.) of Fennoscandia and Denmark. – Fauna Ent. Scandinavica. Vol. 10. p 44-45.
- Brandl, P. 1978. Zum Vorkommen von *Phaenops formaneki* Jak. in Bayern.
– Nachrichtenblatt der Bayerischen Ent. 27 (1), p 5-8. Munich.
- Cave, R.D. 2001. Jewel Scarabs in National Geographic. Nr 2, 2001, pp 78-87.
– www.nationalgeographic.com/ngm/0102.
- Cobos, A. 1986. Fauna Iberica de Coleopteros Buprestidae. – Consejo Superior de Investigaciones Cientificas. 364 p. Madrid.
- Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. Insektsnag i bark och ved. – ArtDatabanken, SLU. Uppsala.
- Ganglbauer, L. 1886. Über einige von Herrn Eberh. v. Oertzen in Griechenland gesammelte Käfer. – Stett. Ent. Zeit. XLVII, p 309.
- Gärdenfors, U. (ed). 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. – Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Harde, K.W. 1979. Familie Buprestidae. In Freude-Harde-Lohse: Die Käfer Mitteleuropas. Bd. 6, p 220. – Krefeld.

- Heliövaara, K., Väistönen, R. & Mannerkoski, I. 1990. *Melanophila formaneki* Jakobson. (Col. Buprestidae) new to Finland. – Ent.Fennica.1. 221-225.
- Hellrigl, K.G. 1978. Ökologie und Brutpflanzen europäischen Prachtkäfer. (Col. Buprestidae). – Z. angw. Ent. 85: p 175-176.
- Lundberg, S. 1994. *Melanophila formaneki* - Historik. – Graphosoma, p 9-10.
- Lundberg, S. & Gustavsson, B. 1995. Catalogus Coleopterorum Sueciae. – Stockholm (Naturhistoriska riksmuseet).
- Mühlé, H. 1992. Familie: Buprestidae. In Freude-Harde-Lohse: Die Käfer Mitteleuropas. Bd. 13. p 41-47.
- Niehuis, M. 1991. The *Melanophila* species of the Near East, with description of *Melanophila knoteki turcica* n. ssp. (Col. Buprestidae). – Insecta. Zoology in the Middle East. 5.
- Opinion 1826. 1996. *Melanophila* Eschscholtz, 1829 and *Phaenops* Dejean, 1833 (Insecta, Coleoptera). Conserved by the designation of *Buprestis acuminata* DeGeer, 1774, as the type species *Melanophila*. – Bull. Zool. Nomenclature. 53 (1), p 60-61.

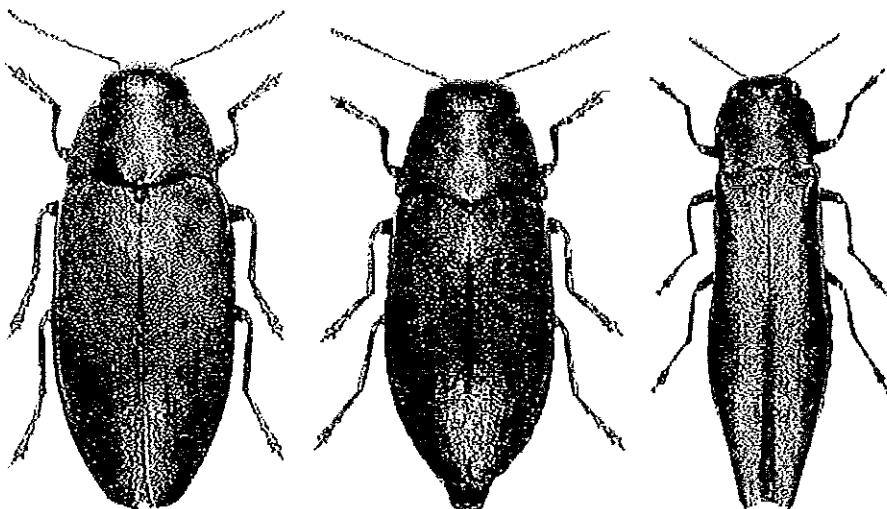

Bild 2.

Phaenops cyanaea F.

Phaenops formaneki Jak.

Agrilus subauratus (Gebl.)

(Med benäget tillstånd av Roman Rejzek, Tjeckien)

Öländska småfjärilar (2)

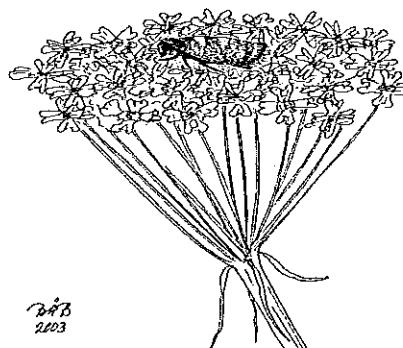
Björnlokeskärmmal *Cataplectica farreni*

BENGT Å. BENGSSON

År 1894 beskrev den berömda engelske entomologen Lord Thorne Walsingham en för vetenskapen ny fjärilsart. Den fick namnet *Cataplectica farreni* efter insamlaren och upptäckaren William Farren, en affärsman i entomologi från Cambridge. Senare tillkom ett par ytterligare fynd från andra delar av England. När Edward Meyrick 1928 utkom med sin klassiska "Revised Handbook of British Lepidoptera" fanns således bara tre grevskap uppräknade (Cambridge, Norfolk och Northhampton). Meyrick tillade prosaiskt i sin text "not recorded elsewhere", vilket innebar, att England då ensamt ståtade med denna insektsart. Som trolig värdväxt angavs *Peucedanum sativum*, ett äldre namn för palsternacka (*Pastinaca sativa*). Det dröjde sedan ända till 1975 innan man fann arten på en ny lokal uppe i Skottland strax söder om Aberdeen. För närvarande är den funnen i sex grevskap i England, varav fem ligger i ett begränsat område norr om London.

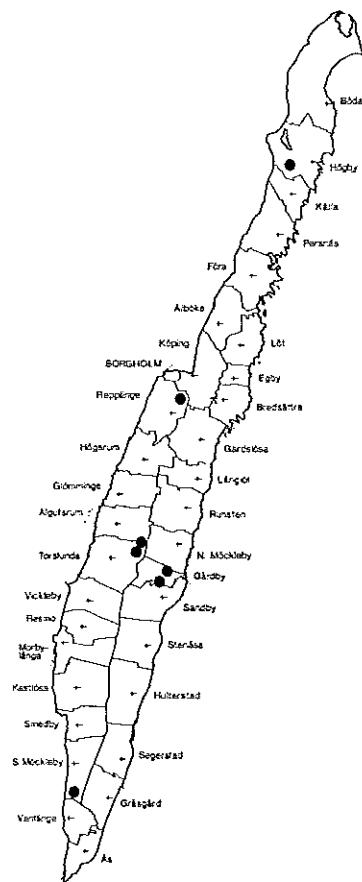
På eftermiddagen den 12 juli 1977 strövade jag omkring i Albrunnalund på södra Öland i härligt solsken. På väg mot bilen svepte jag med häven över blomflockarna på några björnlökor invid stigen och fick då i häven se en sakta krypande mal, som liknade en halvt ihjäslagen elachistid (en

gräsminerarmal). Under vinterns bestämningsarbete kunde jag med hjälp av specialliteratur om europeiska Eperminiidae (skärmمال) fastställa, att jag var lycklig upptäckare av det första nordiska exemplaret av *Cataplectica farreni* (figur sid 19).

Figur 1. Björnlokeskärmmalen *Cataplectica farreni* sittande i en av småflockarna på palsternacka.

Vid senare besök på lokalen kunde jag och andra konstatera att arten hållit sig kvar på lokalen, som visserligen hotades av igenväxning. Då kom glädjande rapporter om att den också fanns i Tveta-trakten öster om Färjestaden, där den hittades i flockarna av palsternacka. Ytterligare fynd på platsen indikerade, att just denna växt torde vara larvens föda.

Totalutbredningen av *C. farreni* i Norden.

Småningom (1985) rapporterades det första fyndet från kontinenten, närmare bestämt från trakten av Bratislava i nuvarande Slovakien. Senare tillkom ytterligare ett par andra länder i östra Europa, men exakta fyndlokaler har jag inte till dags dato lyckats utröna. Den ansågs och anses fortfarande som en stor raritet, ytterst lokal och med kryptiska levnadsvanor.

Det dröjde nu ännu en tid innan en ny, överraskande lokal hittades, denna

gång på norra Öland. 1996 besökte Ingvar Svensson mig i Löttorp. I väntan på att jag skulle komma hem från arbetet, begav han sig ut på en egen exkursion i Gudesjö-trakten. Han kunde då vid återkomsten berätta, att en ny lokal för *farreni* fanns att rapportera. Här uppehöll sig arten invid den smala landsvägen till Gudesjö och var där med stor säkerhet bunden till björnloka, i stort sett den enda umbellaten på platsen. Även här gjordes flera fynd senare.

När jag 1998 flyttade ner till Ölands Skogsby närdes planer på att försöka hitta nya lokaler av denna hemlighetsfulla art. Det blev inte verklighet förrän 2003, då jag gjorde en del riktade eftersök på platser med palsternacka. Jag fann då arten både vid Gårdby samhälle men också på en igenväxande utfyllning invid landsvägen en bit öster om Tävelsrum nära Gårdby sockengräns. Jag fick dessutom kännedom om några andra samlares fynd och tyckte mig nu kunna sammanfatta dagsläget för björnlokeskärmmanen.

Ån så långe är den – så vitt jag vet – bara känd från sju lokaler här på Öland, men den finns med största sannolikhet på åtskilliga andra platser, eftersom de förmodade värdväxterna finns spridda över hela ön. Kanske man snart hittar den på Gotland, i Skåne eller Blekinge?

När jag den 26 juni 2003 upptäckte arten vid Gårdby intill en grävd kanal väster om samhället, försökte jag få ögonen på arten på blommorna av palsternacka. Trots ihärdiga försök kunde jag inte upptäcka ett enda exemplar. När jag sedan svepte med häven eller

skakade blomställningen över densamma, trillade ett och annat exemplar ner i håven. Den kan också insamlas vid mulet väder eller i kvällningen genom slaghävning på flockarna, men det är svårt att få oskadade exemplar vid en alltför vildsint bärskagång med håven.

Det verkar ännu inte finnas några säkra studier av hur larven lever, men den äter sannolikt ur fröna av palsternacka och björnloka. Den ska vara ljusgul med svaga sidorygglinjer bestående av fläckar som blir tydligare bakåt. Huvudet är brunt. Imago flyger i Sverige från slutet av juni till slutet av juli med en topp i början av juli, allt beroende av vädret.

C. farreni är ett trögt djur. Bara när solen är som intensivast och värmens dallrar i terrängen flyger den aktivt.

Åtminstone kan man dra denna slutsats av hur den uppträder i håven efter infångandet. Många djur har hävats från vegetationen under värdväxten.

Hur känner man annars igen det här lilla krypet? Björnlokeskärmmanen påminner som ovan nämnts om en gräsminerarmal av släktet *Elachista*. Framvingarna är mörkt olivbruna med svag bronsglans och uppvisar diverse gulvita fläckar, av vilka två på bakkanten är tydligast. Vingbredden är knappt 10 mm.

I Sverige står den för närvarande på rödlistan som sårbar (VU), men i skenet av senare års fynd kan den möjligen klassas ner inför nästa utgåva av rödlistan (2005). I England har den på samma sätt omvärvärerats, därfor att den på goda grunder förmodas vara mer spridd än vad som är känt idag.

Det första svenska exemplaret av *Cataplectica farreni* från Albrunnalund.

Foto: Förf.

Intressanta skalbaggsfynd från Öland (3)

CHRISTOFFER FÄGERSTRÖM (CF) & HÅKAN LUNDKVIST (HL)

Den gångna säsongen har varit märklig i ganska många avseenden. Jag tänker främst på den kraftiga expansion som många arter uppvisat. Jag låter det vara osagt om expansionen är bestående eller endast tillfällig, det får kommande säsonger utvisa.

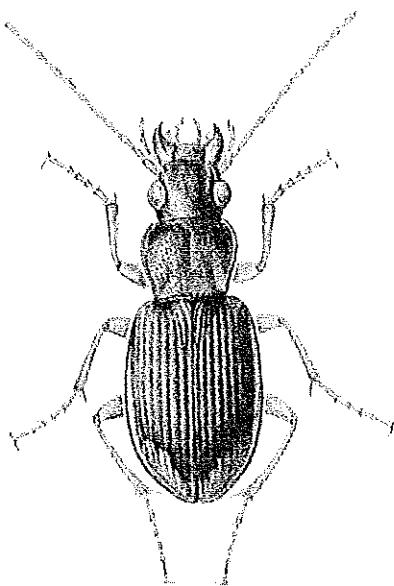
Naturligtvis ska vi glädjas av de många fina fynden, men det kan också finnas en dunklare sida av det vi ser. Vi kan dra en parallell till granen, som sätter massvis med kottar när den stressas. Kanske våra sexfotade vänner agerar på samma sätt och desperat söker ny mark?

Att träget arbete i slutänden ger utdelning visar Joja Geijers arbete med ölandska bäckar och våtmarker. Den senaste tiden har inte mindre än sju nya vattenlevande baggar kunnat konstateras på ön, och med hans hjälp börjar vi få en översiktlig bild över vilka arter som rör sig i de ölandska vattnen.

Chlaenius vestitus Gulkantad sammetslöpare EN

Gräsgård s:n, Solberga 16-28.8.2003. Per-Eric Betzholtz. Ny för Öland. Tagen i en ljusfälla. En av våra vackrare jordlöpare, som kanske är på frammarsch, eftersom den ganska nyligen är funnen på Gotland och på några nya lokaler i Skåne.

Harpalus froelichi Klumpfrölöpare
Gårdby s:n, Gårdby sandhed 5.7.2003.
Bengt Andersson. Tagen i pannlamp-

Chlaenius vestitus Gulkantad sammetslöpare ans sken efter FSOE:s sommarmöte! Detta är det första fyndet av denna art sedan den togs i Resmo 1946. Det finns mycket som tyder på att det 2003 skedde en stark inflygning söder-/österifrån. Följande fynd är från Hans Karlssons och Per-Erik Betzholtz ljusfällor, 1 ex. i vardera tömning. Runsten s:n, Lopperstad 27.7 samt 19.8.2003. Gräsgård s:n, Solberga 15.8.2003.

Vi nämner här även ett nyfynd för Blekinge, där arten togs på Utlängan 3.8.2003 av P-E. Betzholtz. En mycket intressant detalj på detta djur var att den var relativt nykläckt med ljus undersida.

***Harpalus calceatus* Trädeslöpare EN**

Denna art har liksom *H. froelichi* tagits i betydligt fler exemplar under 2003 än vad som är normalt. Den senaste fynden är från 1999 (1 ex. vid Solberga) resp. 1946. Runsten s:n, Lopperstad 26.7 (9 ex.) samt 27.7.2003 (9 ex.). N:a möckleby s:n, Dörby 4.8 (1 ex.) samt 12.8.2003 (2 ex.).

***Dromius longiceps* Långhalsad gräslöpare**

Algutsrum s:n, Saxnäs 6.7.2003. CF. Ny för Öland. Framtrampad i kanten av ett vassområde vid Kalmarsundskusten, tillsammans med bl.a. *Demetrias imperialis* och *Odacantha melanura*.

Coelambus nigrolineatus

Föra s:n, Husvalla 8.8.2003. Joja Geijer och Bengt Andersson. Ny för Öland. Vattenhåvad i flera exemplar i en lagun på Ölands östkust. Tidigare endast känd från Skåne och Halland. Algutsrum s:n, Möllstorp 5.9.2003. Joja Geijer och Bengt Andersson. I en grävd kräftdamm med finkornigt sandig botten.

***Hydroporus obsoletus* NT**

Algutsrum s:n, Övetorp 21.4.2003. CF. Tagen i en drifstrand, vid en fördämning i en ganska stritt strömmande bäck kantad av kalkstensflisa. I samma bäck togs senare flera exemplar av *Agabus guttatus*, se nedan. Utbredningen sträcker sig nu i princip från Bohuslän runt sydkusten till Öland och Gotland.

***Agabus didymus* RE**

Högsrum s:n 12.5.2003. Joja Geijer. Ny för Öland. En art som kan vara svårskiljd från *A. guttatus*, som även den tagits i flera exemplar i samma bäckparti. Arten kom inte helt oväntat, då den tagits på flera nya lokaler i Skåne och tycks vara stadd i spridning.

Agabus guttatus

Funnen som ny för Öland på flera lokaler, här omnämns en av dem.

Algutsrum s:n, Övetorp 7.2.2004. HL. I en bäck med strömmande vårflod, f.ö. samma bäck som *Hydroporus obsoletus* togs i. Nu är arten tagen i hela Sverige utom på Gotland.

***Agabus clypealis* CR**

Denna art, som tidigare endast tagits på en begränsad del av en bäck på östra Öland, har under 2003 tagits i inte mindre än 5 exemplar på 2 nya lokaler. Samtliga fynd av Joja Geijer. Arten är bl.a. med på IUCN:s globala rödlista, och bör därmed betraktas som en ölandsk ansvarsart.

Algutsrum s:n 1.5 samt 11.5.2003. Runsten s:n 6.6.2003.

***Graphoderus austriacus* VU**

Denna art togs som ny för Öland redan 1993 av Bengt Andersson, men först nu uppmärksammas den i och med de många fynden under säsongen.

Torslunda s:n, Lenstadmossen 20.8.2003. Joja Geijer. Här hittades samtliga fyra *Graphoderus*-arter!

Högsrum s:n, Greby alvar 23.8.2002. Joja Geijer.

Mörbylånga s:n, Mörbylånga 31.8.2003. Joja Geijer. Dammarna på det tidigare sockerbruksområdet.

Algutsrum s:n, Rörkärret 2.9.2003.

Joja Geijer.

Algutsrum s:n, Hult 16.9.2003. CF.
Mindre kräftdamm, rik på kransalger.

***Cybister lateralimarginalis* CR**

Torslunda s:n 23.5.2003. Joja Geijer.
Ny för Öland.

Algutsrum s:n 9.9.2003. CF.

Mörbylånga 7-29.10.2003. HL, Joja
Geijer m.fl.

Cybister lateralimarginalis ♀. Foto: C. Fägerström

Denna dykare togs som ny för Öland under 2003 i många exemplar, främst på lokalen vid Mörbylånga. Det faktum att några av fyndlokalerna har olika beskaffenhet, skulle kunna tyda på att arten "dimpt" ned i vad som tyckts vara lämpliga vatten. Även det faktum att arten förekommit massvis på en lokal är unikt, då den normalt är en mycket sällsynt art som sällan tas i fler än ett exemplar. I Lettland anses den dock vara ökande och till och med allmän i lämpliga habitat. Vi hoppas att arten nu lyckats etablera sig på ön.

Gyrinus distinctus

Föra s:n, 17.8.2003. Joja Geijer. Ny för Öland. Tagen vid strandlinjen i brackvatten på östra sidan av Öland.

Ptinus raptor

Köpings s:n, Borgholm slottsruin 23.3.2003. CF. Ny för Öland. En hane av denna art togs sittande på den västvända muren.

Ås s:n, Ås 24.5.2003. CF. En hona funnen i ett fönster till en stenlada, som används som vindskydd för en skock får.

***Dorcatoma substriata* Sprängtickgnagare NT**

Ås s:n, Ottenbylund 25.10.2003. HL.
Ny för Öland. Kläckt ur en platt, krypande (resupinat) ticka på en asplåga.

***Dorcatoma robusta* Robust tickgnagare**

Böda s:n, Lyckeback 1998. HL. Ny för Öland. Kläckt ur fnöskticka på björk i kanten av en myr. Tillsammans med bl.a. *Opocephala haemorrhoidalis* och *Bolitophagus reticulatus*.

Algutsrum s:n, Holmetorp 2003. CF.
En död adult hittades i en fnöskticka på björk i ett hässle.

***Hylecoetus dermestoides* Bredhalsad varvsfluga**

Löttorp s:n, Löttorp by 8.6.1999.
Niklas Franc. Ny för Öland. Slaghåvad i löväng där enstaka äldre ekar förekommer. Larven lever i de flesta lövträd samt gran.

***Meligethes gagathinus* VU**

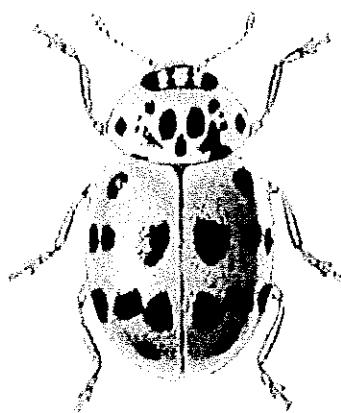
Runsten s:n, Vanserums malm 30.5.2003. Niklas Franc. Ny för Öland. Slaghåvad på en fuktäng. Arten lever på diverse myntor. Tidigare endast funnen i Skåne och på Gotland.

***Triplax rufipes* NT**

Högsrum s:n, Halltorp 9.7.1999. Niklas Franc. Ny för Öland. Tagen på björkticka.

Harmonia quadripunctata

Torslunda s:n, Tävelsrum 15.5.2003. HL. Ny för Öland. Denna vackra nyc-kelpiga bankades från *Salix*.

Harmonia quadripunctata

Donacia marginata

Runsten s:n, Vanserums malm 30.5.2003. Niklas Franc. Ny Öland. Framtrampad ur fuktäng. Arten är nu tagen i hela landet upp till norra Svealand.

Förfrågningar:

Christoffer Fägerström, Rönnbärsvägen 1, 386 90 FÄRJESTADEN. <christoffer@naturbokhandeln.se>
Håkan Lundkvist, Frösslunda 3080, 380 62 MÖRBYLÅNGA. <hakan.lundkvist@telia.com>

Donacia obscura

Algutsrum s:n, Jordtorpsåsen 3.6.2002. Niklas Franc. Ny för Öland. Slaghåvad på diverse kärrväxter.

***Leptinotarsa decemlineata* Colorado-bagge**

Ventlinge s:n, Grönhögen 11.6.1972. Folke Blom gm. Bengt Andersson. En inflygning av den fruktade Colorado-baggen inträffade 1972, liksom flera gånger förr. Arten har dock "glömts bort" för Öland i katalogen.

Apion flavimanum

Långlöt s:n, Grossmossen 2003. Joja Geijer. Ny för Öland. Ännu ett sensationellt fynd! Arten har tidigare endast tagits i Trosatrakten i Södermanland. Artens värdväxt kan diskuteras. Den uppges i litteraturen gå på *Origanum vulgare*, kungsmynta, men denna finns oss veterligen ej i närheten av fyndplatsen. *A. flavimanum* uppges i utlandet kunna gå på andra *Mentha*-arter, och kanske gäller detta även vid Grossmossen.

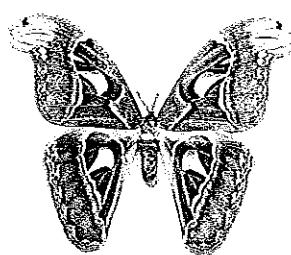
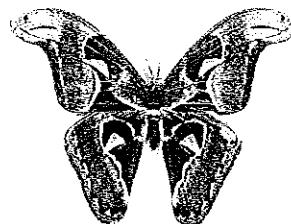
Arten tillhör en grupp spetsivlar som tycks hysa förkärlek för just Öland. Även *Apion cineraceum* och *A. origani* tillhör denna grupp, båda med sina enda svenska fynd just på ön.

Studie
främjandet

Studiefrämjandet i Kalmar

Annons

NATURSKÅPET

ENTOMOLOGISKT MATERIEL

Insektsnålar	Svarta Blanka	000-5 38 mm, nr 7 52 mm 000-5 38 mm, nr 7 52 mm
Microstift	Blanka	0,15-12 mm
	Blanka	0,20-12 mm
Spännbrädor		1-10
Microbrädor		1-3
Pergaminpapper	40 m/rulle	Ø 10, 15, 20, 30, 40 mm
Konvolut	Trekantiga	50 x 50 mm
	Trekantiga	70 x 70 mm
	Trekantiga	90 x 90 mm
	Trekantiga	120 x 120 mm
Håvringar	4-delade	Ø 30, 35, 40 och 50 cm
Håvpåsar passande till ovanst. håvringar:		Vit, svart, mörkgrön och khaki
Håvskäft	Laminat	70 cm fast längd
Teleskopskäft	Laminat	24-50 cm
	Laminat	24-76 cm
	Laminat	24-89 cm
	Laminat	24-115 cm
	Laminat	43-80 cm
	Laminat	43-115 cm
	Laminat	43-150 cm
	Laminat	43-185 cm
	Laminat	43-220 cm
	Laminat	110-330 cm
	Laminat	110-440 cm
	Laminat	110-550 cm
	Duraluminium låsbar i valfri längd	33-70 cm
	Duraluminium låsbar i valfri längd	65-140 cm
Namnetiketter	Macro & Micro Norden Macro Dagfjärilar Europa Skalbaggar Sverige	
Plastazote	10 mm vit	1000 x 1500 mm
Samlarlådor	40 x 50 cm	
Monterade fjärilar	2 st/låda	

Skicka gärna ett mail till mig: sten-a.andersson@telia.com

Ring eller faxa på ☎ 0485-565 440

© A&P Design 1999